

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE TELKİN YÖNTEMİ VE UYGULAMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Mehmet BÖLÜKBAŞI

Ankara – 2012

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ARAP DİLİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE TELKİN YÖNTEMİ VE UYGULAMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet BÖLÜKBAŞI

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Erdinç DOĞRU

Ankara – 2012

JÜRİ ÜYELERİ'NİN İMZA SAYFASI

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne;

Mehmet BÖLÜKBAŞI ' nın ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE TELKİN YÖNTEMİ VE UYGULAMASI başlıklı 25 / 04 / 2012 tarihinde, jürimiz tarafından Arap Dili Eğitimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı Soyadı	İmza
Başkan	: Prof. Dr. Suna AĞILDERE	.....
Üye (Tez Danışmanı)	: Yrd. Doç. Dr. Erdiñ DOĞRU	.....
Üye	: Yrd. Doç. Dr. İbrahim ÖZAY	.....

ÖNSÖZ

Telkin Yönteminin İngilizce'deki karşılığı Suggestopedia terimi Suggestion (Telkin) ve Pedagogy (Eğitim) kelimelerinden oluşmuştur. Bu yöntem, yüksek konsantrasyona, motivasyona dayanmakta ve algılama kapasitesini artırmayı hedeflemekte ve insan beyni nasıl çalışır ve en etkili şekilde nasıl öğrenebilir anlayışını esas almaktadır.

Bulgar psikiyatr Prof. Dr. Georgie Lozanov'un 1960 sonrasında ortaya çıkardığı Telkin Yöntemi, modern dil öğretim yöntemlerinden birisidir. Bu Yöntem; Rusya, Bulgaristan, Almanya, Macaristan gibi birçok Doğu Avrupa ülkesinde kullanıldıktan sonra 1970'li yıllarda Batı'ya tanıtılmış olup, ABD, Kanada, İngiltere ve Fransa'da kurulan birçok enstitüde uygulama çalışmaları sürmektedir.

“Arapça Öğretiminde Telkin Yöntemi ve Uygulaması” konulu tezin amacı, Arap dili eğitiminde Telkin Yöntemini kullanarak, öğrencilerin başarı oranlarının artırılıp artırılmayacağını araştırmaktır. Bununla birlikte Arap dili eğitimi alanında yapılacak çalışmalara katkı sağlaması, bu dili öğretenlere ve öğrenenlere yardımcı olması ve eğitim alanında görev yapan herkese yeni bir bakış açısı kazandırması öngörülmektedir.

Tez çalışmamın her aşamasında öneri ve katkılarından dolayı danışmanım Yrd. Doç. Dr. Erdinç DOĞRU'ya, yardımlarından dolayı kardeşim Fatoş BÖLÜKBAŞI'na, maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme teşekkürlerimi sunarım.

Mehmet BÖLÜKBAŞI

ÖZET

ARAPÇA ÖĞRETİMİNDE TELKİN YÖNTEMİ VE UYGULAMASI

Bölükbaşı, Mehmet

Yüksek Lisans, Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Erdiç DOĞRU

Nisan 2012, 70 sayfa

Arap dili eğitimi çok boyutlu bir süreçtir. Arapça öğretimi programlarını oluşturan öğrenme yöntemleri, motivasyon, iletişimsel durum, derse katılım, öğrenme, öğretmen tutumu, öğrencinin tutumu, sınıf ortamı, öğretime değer verme, ortam uygunluğu, hedef dile ilgi gibi etkenler Telkin Yöntemi ile yakından ilgilidir. Tezin amacı, Arap dili eğitiminde Telkin Yöntemini kullanarak, öğrencilerin Arapça öğrenimine karşı olan önyargılarının ortadan kaldırılmasını sağlamaktır. Giriş bölümünde problem amaç, önem, varsayımlar, sınırlılıklar ve tanımlar sunulmaktadır.

Birinci Bölüm’de, Telkin Yöntemi anlatılmıştır. Arapça öğretiminde Telkin Yöntemine değinilmiş öğrenme aşamaları açıklanmış, öğretmen ve öğrencilerin rollerine değinilmiştir

İkinci Bölüm’de, araştırma modeli, yöntemi ve veri toplama teknikleriyle ilgilidir. Bu bölümde Telkin Yöntemi ve onu oluşturan parçaları Arap dili eğitimi bağlamında kapsamlı bir biçimde açıklanmıştır.

Sonuç Bölümü’nde ise, konuyla ilgili çıkarımlar ve çalışmanın bir özeti yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Telkin Yöntemi, motivasyon, iletişimsel durum.

ABSTRACT
SUGGESTOPEDIA METHOD IN ARABIC TEACHING

Bölükbaşı, Mehmet

Master, Department of Arabic Language Education

Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Erdinç DOĞRU

April 2012, 70 page

Arabic language education is a multi-dimensional process. The various constituents which form Arabic language teaching programs such as learning and teaching approaches, motivation, communicative situation, learning, attitudes of the teacher, giving value to teaching, suitability of the atmosphere, interest towards target language are closely related to suggestopedia method. The concern of this thesis is how to increase Arabic language students success by using suggestopedia method in Arabic language education. In the introduction part, the problem, background to the study, purpose and significance of the study, scope and limitations and methodology are outlined. In the first chapter, It has explained suggestopedia method and its components in a detailed way. In the second chapter, It has mentioned suggestopedia method and its components in the context of Arabic language teaching and learning in details. Includes the model of the research, methodology and data collection procedures. In the last part of the study, results and suggestions have been mentioned.

Keywords : Suggestopedia, motivation, communicative situation.

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 Telkin Yönteminde Gözlem ve İlkeler	7
Tablo 2 Olumsuz Düşünceleri Olumluya Dönüştürme	43
Tablo 3 Öğretmen Strateji ve Davranışları	51
Tablo 4 Arapça Öğreniminde Çevrenin Etkileri	53
Tablo 5 Arapça Öğreniminde Motivasyonun Önemi	54
Tablo 6 Arapça Öğreniminde Stratejiler	56
Tablo 7 Kendi Kendine Çalışma	57
Tablo 8 Sosyal Etkinlikler	57
Tablo 9 Telkin Yönteminin Olumlu ve Olumsuz Yönleri	62

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	iii
ÖN SÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	.vi
TABLolar LİSTESİ	.vii

1-GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Amaç	2
1.3. Önem.....	2
1.4. Varsayımlar.....	.2
1.5. Sınırlılıklar	.3
1.6. Tanımlar.....	.3

2-KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. BÖLÜM

2.1.1.TELKİN YÖNTEMİ

2.1.1.1. Telkin Yönteminin Tanımı	5
2.1.1.2. Telkin Yönteminde Gözlem ve İlkeler	7
2.1.1.3. Telkin Yönteminde Öğrenme Aşamaları	9
2.1.1.3.1. Telkin Yönteminde Öğretmenin Hedefleri	10
2.1.1.3.2. Telkin Yönteminde Öğretmen ve Öğrencilerin rolleri.....	11
2.1.1.3.3. Eğitim ve Öğrenim Sürecinin Bazı Özellikleri.	11
2.1.1.3.4. Öğretmen-Öğrenci Etkileşimi.....	12
2.1.1.3.5. Öğrencilerin Olumsuz Duygularını Kontrol Etme.....	12

2.1.1.3.5.1. Dil ve Sözcük Becerisi.....	13
2.1.1.3.5.2. Anadil rolü	13
2.1.1.3.5.3. Değerlendirme.....	13
2.1.1.3.5.4. Telkin Yöntemine Karşı Yapılan Eleştiriler	16
2.1.1.4. Telkin Yönteminde Kullanılan Teknikler	17
2.1.1.4.1. Sınıfın Hazırlanması	17
2.1.1.4.2. Çevresel Öğrenme	18
2.1.1.4.3. Olumlu Telkin.....	18
2.1.1.4.4. Yeni Kimlik Seçme	18
2.1.1.4.5. Rol Yapma	19
2.1.1.4.6. İlk (Aktif) Dinleti.....	19
2.1.1.4.7. İkinci (Pasif) Dinleti	20
2.1.1.4.8. İlk Etkinleştirme	20
2.1.1.4.9. Yaratıcı Adaptasyon	20
2.2. BÖLÜM	
2.2.1. YABANCI DİL EĞİTİMİNDE TELKİN YÖNTEMİ	
2.2.1.1. Yabancı Dil Öğretimi ve Telkin Yöntemi	21
2.2.1.2. Arapça Öğretiminde Telkin Yöntemi	22
2.2.1.3. Arap Dili Eğitiminde Telkin Yönteminin Beş Bileşeni.....	26
2.2.1.3.1. Farkındalık (Kendini Anlama).....	27
2.2.1.3.2. Duyguları Yönetme.....	30
2.2.1.3.3. Motivasyon	32
2.2.1.3.4. Empati	34
2.2.1.3.5. Sosyal Beceriler	35
2.2.1.4. Telkin Yönteminde Israrlı Çalışmanın Önemi.....	37
2.2.1.5. Telkin Yönteminde Pozitif Düşüncenin Önemi.....	38

2.2.1.6. Telkin Yönteminde Gdlenmenin nemi.....	40
2.2.1.7. Telkin Yönteminde Olumsuz Dnceyi Olumlu Dnceye Dönüştürme ..	42
2.2.1.8. Telkin Yönteminin Uygulanmasında Ortaya ıkan Psikolojik Engeller.....	43
2.2.1.8.1. Psiko dilbilimsel zorluk	43
2.2.1.8.2. Kaygı	44
2.2.1.8.3. Özgüven	44
2.2.1.8.4. İçedönüklük ve Dışadönüklük	45
2.2.1.8.5. Bireysel Farklılıklar	46
2.2.1.8.6. Tutum (Tavır).....	47
2.2.1.9. Telkin Yönteminin Arapça Derslerinde Uygulanması	48
2.2.1.10. Telkin Yönteminin Arapça Derslerinde Uygulanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar.....	51
 3-YÖNTEM	
3.1. Araştırmanın Modeli.....	59
3.2. İlgili alımalar	59
 4-SONUÇ VE ÖNERİLER	
4.1. Sonuç.....	61
4.2. neriler	65
KAYNAKÇA.....	68

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Yabancı dil öğretimi geniş bir alanı kapsamaktadır. Yabancı dil öğretiminin tarihsel gelişimine bakıldığında farklı yaklaşımlar kullanıldığı görülmüştür. Bu yaklaşımlar; Gramer- Çeviri Metodu, Direk Metot, Kulak Dil Metodu ve benzeri yöntemlerdir. Daha sonraları ise; Sessizlik Yöntemi, Toplu Fiziksel Tepki Yöntemi, İletişimsel Dil Öğretimi gibi insan doğasına hitap eden yöntemler kullanılmıştır. Bundan dolayı, insan psikolojisine doğru bir yönelim olmuştur. Yabancı dil eğitiminde insancıl teorinin önemli bir yenilik olduğu bilinmektedir. İnsancıl teori, bireyin özerkliğini ve kişisel gereksinimlerini savunur. Bu nedenle öğretmen-öğrenci ilişkilerinde, öğretmen, öğrencinin gelişimine yardımcı olmalı; ancak kesinlikle onu olumsuz yönde kontrol etmemeli ve baskı kurmamalıdır.

Yabancı dil öğretiminde, Telkin Yöntemine daha fazla önem verilmesi durumunda öğrencilerin derse katılımının ve istekliliğinin artacağı vurgulanmıştır. Telkin Yönteminin kullanımı ile birlikte yabancı dil öğrenimi, daha zevkli ve neşeli bir sürece dönüşebilir. Arapça öğrenirken öğrenciler, sınıfta yapılacak etkinlikler ile kendi duygu ve düşünceleri hakkında daha çok şey öğrenebilirler. Öğrenciler duygularını nasıl kontrol edeceklerini, dil öğreniminde farklı bağlamlarda kavrayabilirler. Dahası öğrenciler, kendilerini dil öğrenme konusunda daha güvende ve hazır hissedip yabancı dil öğrenme konusundaki önyargılardan kurtulabileceklerdir.

Telkin Yöntemi; bireyin kendisini psikolojik olarak motive etmesine dayanmaktadır. Yabancı dil öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, öğrencilerini derse motive etmeden ve öğrencilerin önyargılarını gidermeden yabancı dil öğretmekte, öğrencilerin görüşlerine ve düşüncelerine pek önem vermemektedirler. Bu da öğrencilerin zihnini, ezber ve tekrarlar yoluyla birçok bilgiyle doldurmaktadır. Bunun bir sonucu olarak; Arapça öğrenim süreci öğrenciler için sıkıcı ve sıkıntılı olmaktadır. Dolayısıyla; öğrencilerin motivasyon ve konsantrasyon yetileri kaybolmaya başlamaktadır. Sonuçta öğrencilerin Arapça öğrenmedeki başarı seviyeleri düşmektedir.

Telkin Yönteminin faaliyet alanının özellikleri; öğrencilerin doğrudan başarısını etkileyen öğrenme - öğretme yaklaşımları, motivasyon, iletişim durumu, öğretmen davranışları, öğretime önem verme, ortamın uygunluğu, hedef lisana olan ilgi gibi unsurları kapsamaktadır.

1.2. Amaç

Hayatın her alanında başarı, herkes tarafından elde edilmek istenen tek hedeftir. Özellikle de eğitim alanında başarı, en çok öne çıkan kavramlardan birisidir. Her öğretmen öğrettiği bir konunun öğrencileri tarafından öğrenilmesini; her öğrenci de öğrendiklerinin kalıcı olmasını ister. Ancak kişisel farklılıklar göz önünde bulundurulmadan yapılan eğitim öğretim faaliyetleri bu amaca hizmet etmekten uzak görünmektedirler. Günümüzde kullanılan modern eğitim teknikleri bu sorunu ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Telkin Yöntemi ilke ve teknikleri öğrenme farklılıklarını ortaya çıkararak herkesin kendi öğrenme tarzına göre öğrenmesini sağlayacak çeşitli araçları sunmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil öğretimi ve öğreniminde Telkin Yönteminin kullanılmasıyla, öğrencilerin önyargılarının ortadan kaldırılıp kaldırılamayacağını, buna paralel olarak başarı düzeylerinin artırılıp artırılmayacağını araştırmaktır. Odak nokta, öğrencilerin motivasyonu ve derse ilgisidir.

1.3. Önem

Arapça öğretimi çok boyutlu bir süreçtir. Arapça öğretiminde; program, öğretmen ve öğrenci tutumları, materyaller, ortam, motivasyon, yöntemler, teknikler ve öğrencilerin başarıya karar vermeleri gibi birçok faktör bulunmaktadır. Yalnız yabancı dil öğretiminde sadece bunlar yeterli değildir. Bu süreçleri şöyle açıklanabilir: Öğretmenler, öğrencilerin günlük iletişimde kullanacakları hedef dili öğrenme sürecini hızlandırırlar. Bunu yapmak için öğrencilerin zihinlerini uyarmaya çalışırlar. Bu da öğrencilerin öğrenim sürecinde meydana getirdikleri psikolojik engelleri telkinleyerek ortadan kaldırmakla mümkündür. Öğretmenin bir diğer amacı; öğrencilerin hedef dilde konuşmalarını sağlamak ve bu süreci hızlandırmaktır. Öğretmen bunu başarabilmek için öğrencilerin zihinsel güçlerini geliştirmeye çalışır. İlk olarak öğrencilerinin psikolojik önyargılarını kırmak ister. Ayrıca yabancı dil öğreniminde önemli olan diğer bir durum öğrencilerin duygularıyla ilgilidir eğer öğrenciler kendilerini güvende ve rahatlamış hissedерlerse, dil öğrenmek için daha çok istekli olacaklardır. Dil öğrenimi kendiliğinden gelişecektir. Ayrıca yabancı dil eğitiminde, insancıl teorisin önemli bir yenilik olduğu bilinmektedir. İnsancıl teori, bireyin özerkliğini ve kişisel gereksinimlerini savunur.

Öğretmen-öğrenci ilişkilerinde öğretmen, öğrencinin gelişimine yardımcı olmalı ancak, kesinlikle onu bir kukla gibi kontrol etmemelidir.

Duyguları yönetme, yabancı dil öğretimi ve öğreniminde önemli bir yer tutar. Kendini kontrol etme becerisi, sonuç getiren ve uygun davranışlar sergilemek için her tür duyguyu denetim altında tutmaya yönelik yöntemleri kapsamaktadır. Öğretmen, herhangi bir duygusal soruna neden olmamak için öğrencilerinin duygularını da denetim altında tutmamalıdır.

Öğrencilerin gelişim süreçlerinde; öfke, utanç, suçluluk ve üzüntü gibi hallerde, duygularını bastırmaya çalışmak yerine onlara karşı daha olumlu davranışlar sergilemelidir. Ayrıca sınıf aydınlık ve renklidir, öğrenciler rahat koltuklarda ders işlerler. Buradaki amaç öğrencilerin rahat bir ortamda eğitim görmelerini sağlamaktır. Bu yöntemde, öğrencilerin karşılaştıkları psikolojik bariyerlerin, telkinle ortadan kaldırılması önemli bir yere sahiptir. Bu faktörler Telkin Yöntemi ile desteklendiğinde daha kolay bir şekilde başarıya ulaşılabilirler.

Bu çalışmada; öğrencilerde var olan bu kaygıların nasıl giderileceğine dair bilgiler sunulmuştur. Ayrıca; Arapça öğrenmek isteyenlere, gerekli motivasyon desteğini sağlamak ve Arapça'yı öğrenme sürecinde kendilerine uygun en iyi yöntemi bulmalarına yardımcı olmak düşüncesiyle ortaya çıkmıştır.

1.4. Varsayımlar

- 1- Türkiye’de Arapça’nın öğretilmesinde yeterli seviyede ve türde öğretim teknikleri kullanılmamaktadır.
- 2-Arapça öğretmenlerinin, derslerde genellikle klasik yöntemleri kullanmaları derslerin sıkıcı olmasına neden olmaktadır.
- 3-Öğrencilerin, öğrenme ve zekâ farklılıkları göz önünde bulundurularak gerçekleştirilen eğitim ve öğretim faaliyetleri daha verimli olmaktadır. Telkin Yöntemi bu farklılıkları ortaya çıkaracak ve daha verimli bir eğitim ortamı oluşturulmuş olacaktır.

1.5 Sınırlılıklar

Bu çalışmada, inceleme sırasında yapılan kaynak taraması; Türkçe, Arapça ve İngilizce kaynaklarla sınırlandırılmış, ayrıca söz konusu kaynak taramasında 1980-2010 yılları arasında yazılmış olan yerli ve yabancı kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır. Arapça Öğretiminde Telkin Yöntemi Uygulaması ve Teknikleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Telkin Yöntemi (Suggestopedia) : Telkin Yöntemi; insan beyni nasıl çalışır ve en etkili şekilde nasıl öğrenebiliriz anlayışını esas almaktadır. Bu yöntem öğrencilerin rahatlatılmış bir ortamda dil eğitimi almalarını tanımlamaktadır. Telkin Yöntemi; öğrenme sistemi ile insanların akıl ve bedenlerinin kapalı noktalarına erişmeyi, beynin sağ ve sol kısımlarının bir orkestra gibi uyum içinde çalışıp, insanların yapmak istediklerini daha iyi yapmalarını sağlamaktadır. (Freeman, Larsen, 1986:72)

Güdülenme: Bireyin bir hedefe ulaşmak için bir davranışı başlatmasını ve hedefe ulaşana dek o davranışını sürdürmesini sağlayan güçtür. Güdülenme okuldaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini, kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından biridir. Öğrenmek için her öğrenci öğrenme-öğretme süreçlerine istekli katılmalı, öğrenmenin gerektirdiği ilkelere uymalıdır. (Brown 1994: 92)

Kaygı: Genellikle fiziksel veya zihinsel gerginlik, endişe, tedirgin hissetme, hayal kırıklığı ve kuşku durumları olarak tanımlanır. Scovel (1988:134), kaygıyı “endişe, evham durumu, belirsiz ve anlaşılmaz bir korku” olarak tanımlamıştır.

Tutum (Tavır): Tutum terimi birçok araştırmacı tarafından tanımlanmıştır ve yabancı dil öğretiminde en etkili faktörlerden birisidir. Psikolog Gordon Allport (1955:48) bu terimi şöyle tanımlamıştır: “istekli olma hali, bireyler üzerinde aktif bir etkiye neden olan, ilgili olduğu bütün amaç ve durumlara karşılık verme durumu.” Diğer bir deyişle, tutumlar, bir kişinin tecrübeleri sonucu, bir süre içinde elde edilmiş psikolojik durumlardır. Bu tutumlar bireyleri belirli şekillerde hareket etmeleri yönünde etkiler ve çevresine oldukça istikrarlı bir üslupta karşılık vermesini sağlar. Tutum bir karşılık değil de, belirli şekillerde karşılık verme istekliliği olarak açıklanabilir.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. I. BÖLÜM

2.1.1. TELKİN YÖNTEMİ

2.1.1.1. Telkin Yönteminin Tanımı

Telkin Yöntemi; insan beyni nasıl çalışır ve en etkili şekilde nasıl öğrenebiliriz anlayışını esas almaktadır. Bu yöntem öğrencilerin rahat bir sınıf ortamında dil eğitimi almalarını tanımlamaktadır. Telkin Yöntemi; öğrenme sistemi ile insanların akıl ve bedenlerinin kapalı noktalarına erişmeyi, beynin sağ ve sol kısımlarının bir orkestra gibi uyum içinde çalışıp, insanların yapmak istediklerini daha iyi yapmalarını sağlamaktadır. (Freeman, Larsen, 1986:72)

Telkin Yöntemi, Bulgar ruh doktoru ve eğitimcisi Georgie Lozanov'un, 1960 sonrasında geliştirdiği çok hızlı bir öğretim yöntemidir. Telkin Yöntemi yüksek konsantrasyon ve motivasyona dayanmaktadır. Rusya, Bulgaristan, Almanya, Macaristan gibi bir çok Doğu Avrupa ülkesinde kullanıldıktan sonra 1970'li yıllarda Batı'ya tanıtılmış olup; ABD, Kanada, İngiltere ve Fransa'da kurulan bir çok enstitüde uygulama çalışmaları sürmektedir. (Freeman, Larsen, 1986:74)

Telkin Yönteminin kurucusu Georgie Lozanov, bu yaklaşımda dil öğrenmenin çok daha hızlı bir seviyede gerçekleştiği görüşündedir. Lozanov, yetersizliğimizin sebebini öğrenmeye karşı koyduğumuz psikolojik engellere bağlamaktadır. Lozanov'a göre; öğrenme yeteneğimizin sınırlanmasından, başarısız olmaktan ve öğrenmeyi gerçekleştirememekten korktuğumuz için de sahip olduğumuz zihinsel kapasitemizi tam olarak kullanamamaktayız. Zihinsel kapasitemizin sadece %5–10'unu kullanmaktayız. Zihinsel kaynaklarımızı daha iyi şekilde kullanmak için, sahip olduğumuzu düşündüğümüz sınırlılıkların kaldırılması gerekmektedir.(Lozanov, 1978; Akt., Hasra, 2007: 23).

Telkin Yöntemi'nin temel amacı; öğrencilerin, rahatlatılmış bir ortamda dil eğitimi almalarıdır. Son yıllarda yapılan birçok araştırma, insan beyninin müthiş bir potansiyele sahip olduğunu, aklın yaratıcılık kapasitesinin sonsuz olabileceğini, bilinçli komutlarla beyin merkezimizin geliştirilebileceğini ve düşleyemediğimiz güçlerimizi kullanabileceğimizi ortaya koymuştur.

Bilim adamları, insanların içinde yaşadığı kozayı kırdığını, içindeki potansiyeli fark ettiğini, bu potansiyeli çeşitli metotları uygulayarak, öğrenme sistemlerinin geliştirilebileceğini, çeşitli deneylerle kanıtlamışlardır. Bütün bu araştırmaların temelinde insanın yaratıcı bir zekaya sahip olduğu ilkesi bulunmakta diğer bir deyişle bedenin sağ ve sol beyinle uyumu üzerinde durulmaktadır. Düşünme süreci konusundaki karmaşık araştırmalar, sağ ve sol beynin uyumu kavramına yönelmiştir. Teoriye göre; beynimizin sol tarafı, mantıklı, akıllı, analitik düşünür. Beynimizin sağ tarafıysa, içgüdü, yaratıcılık ve düş gücüyle ilgilenir.

Telkin Yöntemi, insanlardaki mevcut bazı olumsuz kanıları örneğin; korkuları, suçluluk duygusunu, kendini küçük görme gibi olumsuz duyguları kontrol altına almaya çalışır. Kendimizi engellediğimiz bir çok duvarı yıkıp, engellenmemiş kişiliğimizi ortaya çıkarır. (S. Ostrander 1998 :50)

1960'lı yıllardan sonra özellikle Bulgar ve Rus bilim adamları insanların öğrenme yeteneklerini ve bellek gücünü artırma üzerine çalışmalar yapmaya başlamışlardır. Bulgarlar 1960 yılında Sofya'da Dr. Lozanov yönetiminde çalışmalarını hızlandırırlar. Araştırmacılar beyin kapasitemizin yüzde onunun kullanıldığını, geri kalan yüzde doksanının harekete geçirilmesinin öğrenilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. (S. Ostrander 1998:51)

Dr. Lozanov; Telkin Yöntemi adını verdiği öğrenme sistemi ile insanların akıl ve bedenlerinin kapalı noktalarına erişmeyi, beynin sağ ve sol kısımlarının bir orkestra gibi uyum içinde çalışıp, insanların yapmak istediklerini daha iyi yapmalarını sağlamaktadır. Öğrenmeyi hızlandıran sistemde; herhangi bir programın başlangıç aşamasında, temel eğitimde, ilk başlayan programlarda, yeni bir iş öğrenmede ve kişinin yeteneklerini ilerletmede başarılı sonuçlar elde edilmiştir. Bilim adamlarının yaptığı araştırmalar sonucunda beynin engellenmeden, rahatsız edilmeden çalışması durumunda her türlü bilgiyi sünger gibi emdiğini, beynimizin bilgileri kayıt makinesi gibi kayıt ettiğini tespit etmişlerdir.

Öğrenciler telkin yönteminde müzik eşliğinde yapılan iki saatlik bir dil öğrenimi seansında 120-150 arasında bir söz varlığını okuyup yazabilmiş ve bunlarla ilgili gramer kurallarını da zahmetsizce öğrenmişleridir. Söz konusu öğrenciler tek kelime bilmedikleri hedef dili belirli bir düzeyde öğrenmişlerdir. (S. Ostrander 1998 :51-52)

2.1.1.2. Telkin Yönteminde Gözlem ve İlkeler

Tablo 1 Telkin Yönteminde Gözlem ve İlkeler

	GÖZLEM (UYGULAMA)	İLKELER
1	Sınıf aydınlık ve renklidir.	Öğrenme neşeli bir ortamda daha kolay gerçekleşir.
2	Sınıfta asılı portrelerin bazılarında dilbilgisi kuralları yazılıdır.	Öğrenciler dikkatlerini vermeseler bile etrafta gördüklerini öğrenirler.
3	Öğretmen güven veren bir tavırla konuşur.	Eğer öğrenciler öğretmenlerine güvenirlerse ve onun otoritesine saygı duyarlarsa bilgiyi daha kolay kabul ederler.
4	Öğretmen öğrencilere hedef dili çok kolaylıkla ve eğlenerek öğrenebileceklerini telkin eder.	Öğretmen öğrencilerin öğrenme sırasında bazı psikolojik bariyerlerle karşılaşacağını bilmeli ve bunları aşmak için sürekli olarak onlara telkinde bulunmalıdır.
5	Öğrenciler kendilerine yeni isimler ve kimlikler seçer.	Kendini yeni bir kimlikle tanıtmak öğrencinin güvende hissetmesini ve daha açık olmasını sağlayacaktır. Başka biri olduklarından daha az çekingen davranacaklardır.
6	Öğrenciler kendilerini öğretmene tanıtır.	Öğrencilerin öğrendikleri diyalog kendilerini hedef dilde hemen tanıtacak bilgiyi içerir.
7	Şarkı söylerken müzik aletleri kullanırlar.	Şarkılar konuşma kaslarını rahatlattıkları için ve olumlu duyguları çağrıştırdıkları için çok faydalıdır.
8	Öğretmen sınıfa uzun bir diyalog içeren çalışma kâğıtları dağıtır. Diyalogun başlığı: “istemek başarmaktır.”	Öğretmen öğrenme sürecinde dolaylı, olumlu telkinler yapmalıdır. Konularını ona göre seçmelidir.
9	Öğretmen dilbilgisi ve yeni kelimeler hakkında kısaca bilgi verir. Bunlar koyu yazılıdır.	Öğretmen uzun uzun üzerinde durmadan dilbilgisi kurallarını ve yeni kelimeleri açıklamalıdır. Koyu yazımlar ise öğrencilerin dikkatini çekerek onlara öğrendiklerini yerine koymada yardımcı olur.
10	Çalışma kâğıtlarında ünlü klasik resimler vardır.	Güzel sanatlar öğrenciler için olumlu telkinler yapar.
11	Sağ sayfanın bir yarısında diyalog hedef dilde diğer yarısında anadilde yazılmıştır.	Tam anlamayı sağlamanın bir yolu da ana dile tercümedir.

12	Öğretmen diyalogu müzik eşliğinde okur. Sesinin tonunu müziğe göre ayarlar.	İletişim iki düzlemde yer alır: Dilsel iletilerin kodlandığı düzlem ve bu dilsel iletilere etki eden etkenlerin yer aldığı düzlem. Bilinç düzleminde, öğrenci dil öğrenmeyi amaçlar; bilinçaltı düzleminde, müzik öğrenmenin kolay ve eğlenceli olduğunu telkin eder. Bilinç ve bilinçaltı arasında birlik olduğu zaman öğrenme gelişir.
13	Öğretmen öğrencilerin dinlemesi için diyalogu ikinci defa okur. Bu farklı bir müzikle yapılır.	Bir konserin dinlenmesi gibi sakin bir ortam psikolojik bariyerlerin üstesinden gelmek ve öğrenmenin geliştirilmesi için çok idealdir.
14	Ödev olarak öğrencilerden parçayı akşam yatmadan önce ve sabah kalktıktan sonra okumaları istenir.	Bu vakitlerde bilinç ve bilinçaltı düzeyi öğrenme için uygundur.
15	Öğretmen öğrencilerden okuduğu diyalogda geçen farklı karakterleri canlandırmalarını ister ve kendi repliklerinden bir parça okumalarını ister.	Drama çok etkili bir yoldur ve hayal gücü psikolojik bariyerlerin azalmasına yol açar
16	Öğretmen öğrencilerine bir tiyatro sahnesinde olduklarını hayal etmelerini ister ve ona göre davranmaları gerektiğini belirtir.	Güzel sanatlar (müzik, resim ve drama) bilinçaltına ulaşmada telkine imkân sağlar. Bu sebeple güzel sanatlar mümkün olduğunca öğrenim sürecine sokulmalıdır.
17	Öğretmen sınıfta diyalog ile ilgili soru-cevap, tekrarlama ve tercüme etkinlikleri yapar.	Yenilik dil edinimine yardım eder.
18	Öğretmen öğrencilere çocuk şarkısı öğretir.	Müzik ve hareket dilsel öğeleri pekiştirir. Öğrencilerin çocukça bir durumda olmaları arzu edilir çünkü böylece öğrenmeye daha açık olacaklardır.
19	Öğretmen ve öğrenciler soru-cevap oyunu oynarlar.	Oyun oynanan bir ortamda, öğrencilerin bilinçli dikkatleri dilsel formlardan ziyade dil kullanımına odaklanır. Böylece öğrenme eğlenceli olabilir.
20	Öğrencinin yapmış olduğu hata öğretmen tarafından sessizce düzeltilir.	Hatalar kibarca ve rencide etmeden düzeltilir.

2.1.1.3. Telkin Yönteminde Öğrenme Aşamaları

a) Rahatlama Egzersizi

Bu tip egzersizler sadece beden gerginliğini gidermenin değil, bilinç altıyla bağlantı kurmanın da ilk adımlarıdır. Kas gerginliklerini gidermek, vücudun gevşemesi insanların yorgunluktan kurtulup, canlı, faal ve iyi bir konsantrasyon için de ilk adımlarıdır.

b) Psikolojik Gevşeme

Gevşeme hareketleri yapıldıktan sonra hayal gücüyle gevşeme de bir diğer rahatlama yöntemidir.

c) Öğrenmenin ve Hatırlamanın Zevki

Kişi “kolay öğrenirim mükemmel bir kafaya sahibim” diyerek öğrenmeyi gerçekleştiremez. Duygular aklın derinlikleriyle, bilinçaltıyla iletişim kurarken mesajları iletmeye yardımcı olur ve keyifle hatırlanan başarılı bir deneyim duygusu öğrenme sürecinin daha hızlı gerçekleşmesini sağlar. (Celce-Murcia, 1991:3).

d) Tempolu Nefes Alma

Bu egzersizde ise ritimle nefes almayı öğrenme ve nefes kontrolüyle beden ve akıl ritimlerini yavaşlatmak hedeflenmiştir.

Dr. Lozanov tarafından geliştirilen Telkin Yöntemi teknikleri 1976 yılından beri Bulgaristan’da 17 devlet okulunda Lozanov’un yöntemiyle ders işleme şeklinde uygulanmaktadır. Bu tür bir öğrenim sistemi ile hasta ve ağır öğrenen çocukların bile istenen seviyede eğitilebilecekleri ifade edilmiştir.

Bütün bu gelişmeler askeri kesimin de gözünden kaçmamış askeri akademiler bu tekniği askeri akademilerde uygulamışlardır. Ordu hızlı öğrenmeyi, sadece okuması yazması olmayan acemi erlere değil, aynı zamanda modern askeri silahların nasıl çalışacağını gösteren teknik bilgileri öğrenmesi gereken personele de uygulamıştır.

1977 yılından sonra bu teknikler Bulgaristan ve Rusya tarafından uygulanmış, Batı dünyası bu gelişmeleri yakından takip etmiş, kendi ülkelerine taşıyıp, eğitim sistemlerinde uygulayarak, öğrenme performanslarını çok üst seviyeye çıkarmışlardır.

Batılılar süper öğrenme, süper bellek sistemini ilk kez duydukları zaman sistemi rahat koltuklara oturup, müzik eşliğinde yabancı dil kasetleri dinleme şeklinde algılamışlar, uygulamaya başladıklarında başarısız olmuşlardır. Hızlı öğrenmenin iki temel sırrı olan; gevşeme ve ritmin eşzamanlı olması daha sonra anlaşılmıştır. Bedenin ve aklın uyum içinde çalışması hızlı öğrenmeyi kolaylaştırmıştır.

Dr. Lozanov bedenin gevşemesinde çeşitli meditasyon yöntemlerini kullanmıştır. Öğrenme seanslarında, özel bir müziğin barok bestecileri dediğimiz Bach, Vivaldi, Telemann, Corelli, Handel'in eserlerini günde birkaç dakika dinleyenlerin gerilim ve stresten arındıkları, hatırlama ve fark etme gibi fonksiyonlarının geliştiği, ağrıların yok olduğu tespit edilmiştir.

Tarih ve toplum sürekli bize yeteneklerimiz hakkında bir takım önerilerde bulunuyor ve bu öneriler neler yapabileceğimiz konusunda bizi küçümseyerek sınırlıyor. Sınırlamalara inanmak, sınırlı insanlar yaratır bizi bağlayan engellerin çoğu bilinçsiz önerilerdir. Doğduğumuz andan itibaren çevremizdekilerden nasıl davranmamız gerektiğini ve nasıl olmamız gerektiğini belirten öneriler almaya başlarız. Bu nedenle şöyle bir düşünce vardır “Uçabiliriz, ama önce kozamızı kırmamız gerekir”. Eğer uçmak istiyorsak, kontrolü ele almalıyız. (Breen ve Candlin ,1980: 99).

2.1.1.3.1. Telkin Yönteminde Öğretmenin Hedefleri

Öğretmenler, öğrencilerin günlük iletişimde kullanacakları hedef dili öğrenme sürecini hızlandırmayı hedeflerler. Bunu yapmak için öğrencilerin zihinlerini uyarmak gerekmektedir. Bu da öğrencilerin öğrenim sürecinde meydana getirdikleri psikolojik bariyerleri telkinleyerek ortadan kaldırmakla mümkündür. Öğretmenin bir diğer amacı; öğrencilerin hedef dilde konuşmalarını sağlamak ve bu süreci hızlandırmaktır. Öğretmen bunu başarabilmek için öğrencilerin zihinsel güçlerini geliştirmeye çalışır. İlk olarak öğrencilerinin bariyerlerini kırmak ister. Ayrıca öğretmen, öğrencilerine hissettirmeden bilinçaltı öğretim tekniklerini kullanır. Böylece çeşitli şekillerde öğretme ortamı oluşturur. Öğrencilerin her zaman öğrenme ortamında olmaları için alt yapı hazırlar. Telkin Yöntemini bir makine kabul edersek öğretmen de bu makinenin motorudur. Öğretmen bu yöntemde kendine oldukça güvenmeli ve bu güveni de öğrencilerine yansıtabilmelidir. (Lozanov, G. 1978:84).

2.1.1.3.2 Telkin Yönteminde Öğretmen ve Öğrencilerin rolleri

Öğretmen sınıftaki tek otoritedir. Bu yöntemin başarılı olabilmesi için öğrenciler ona güvenmeli ve saygı duymalıdır. Öğrenciler ancak öğretmene güvendikleri sürece bilgiyi kabul ederler. Ayrıca öğrenciler öğretmenlerine güvendikleri zaman kendilerini güvende hissederler. Güvende hissettikleri zaman da daha içten ve daha az çekingen olurlar. Öğretmen öğrencilerin yaptığı hatalara karşı toleranslı olur. Öğretmen yapılan yanlış anında düzeltmek yerine daha sonra doğrusunu kullanıp öğrencilerin doğru formu kendilerinin bulmasını sağlar. Öğretmenin öncelikli hedefi öğrencilerin günlük iletişimde kullanmak için yabancı dil öğrenme sürecini kolaylaştırmaktır. Bunu yapmak için de öğrencilerin öğrenme ortamına taşıdıkları öğrenmeye karşı oluşan engelleri ve olumsuz düşünceleri ortadan kaldırması gerekir. (Lozanov, G. 1978:85).

2.1.1.4 Eğitim ve Öğrenim sürecinin bazı özellikleri

Telkin Yöntemiyle ders işlenen sınıf, geniş ve rahat olur, hedef dilin dilbilgisi kurallarını içeren posterler, öğrencilerin çevresel öğrenme duyularından yararlanmak için duvarlarda asılıdır. Posterler birkaç haftada bir ortamda bir yenilik yaratmak amacıyla değiştirilir.

Öğrenciler, hedef dilde yeni isimler ve meslekler seçerler. Tüm dersler boyunca kullanmak üzere, kendi yeni kimlikleri için hayali biyografiler oluştururlar. Öğrencilerin, üzerinde çalıştıkları metinler hedef dilde yazılmış diyaloglardan oluşur. Diyalogun yanında anadilde tercümeleri yer alır. Ayrıca metnin içinde koyu olarak yazılmış yeni kelimeler ve dilbilgisi kuralları vardır. (Lozanov,G. 1978:86).

Öğretmen diyalogu müzik eşliğinde okur ki buna ilk ana evre (kavrama evresi) denir. İlk dinletide (Aktif Dinleti) öğretmen diyalogu okurken sesini ve tonlamasını çalan müziğe göre ayarlar. Böylece öğrencinin bütün beyni (sol ve sağ yarımküre) etkin hale gelir. Öğretmen diyalogu hedef dilde okudukça öğrenciler de takip ederler. Aynı zamanda anadil tercümesini de kontrol ederler. İkinci dinleti esnasında (Pasif Dinleti), öğrenciler, öğretmeni normal hızda okurken sakince dinlerler. Ödev için ise öğrencilerin yatmadan önce ve kalktıktan sonra diyalogu okumaları önerilir.

İkinci Ana Evrede ise (Etkinleştirme Evresi), öğrencilerin hedef dili öğrenmelerine yardımcı olacak çeşitli etkinlikler yapılır. Etkinlikler arasında drama, oyunlar, şarkılar ve soru cevap alıştırmaları yer alır.

2.1.1.4.1 Öğretmen-öğrenci etkileşimi

Öğretmen, dersin en başından itibaren tüm sınıfla ve öğrencilerle ayrı ayrı olmak suretiyle bireysel olarak etkileşime başlar. İlk başlarda öğrenciler, sadece hareketlerle veya öğrendikleri birkaç kısıtlı kelimeyle tepki verirler. Ancak sonraları öğrenciler, hedef dili kavradıkça daha uygun şekilde tepki verirler ve kendileriyle de etkileşime başlarlar. Öğretmen, öğrencilere kendilerine her durumda güvenmeleri gerektiğini ve geçmişte yaşadıkları olumsuz deneyimlerden etkilenememeleri gerektiğini vurgular; çünkü geçmişini değiştiremeyeceklerini ancak geçmişten ders alabileceklerini belirtir.

Öğrencilerine ben başaramam, ben yapamam gibi olumsuz düşünceleri kafalarından atmaları gerektiğini vurgular bu olumsuz düşüncelerin kendilerini başarıya ulaştırmada engel oluşturduğunu bunun yerine; yapabilirim, öğrenebilirim gibi olumlu düşünceleri gerektiğini sık sık ifade eder. Öğretmen öğrencilerine öğrenmeye istekli ve ısrarcı olmalarını telkin eder, bununla birlikte istek ve ısrarın kafalarında öğrenmeyle ilgili var olan olumsuz düşünceleri ortadan kaldıracağını, böylece öğrenmenin daha zevkli bir şekilde olacağını belirtir. Öğretmen, öğrencilerine asla bıkmamalarını vurgular ve bilgiyi iki türlü isteme şekli olduğunu söyler. Bunlardan birincisi; inançla, heyecanla, içten ve zevkle isteme olduğunu diğerrinin ise şüpheyle, güvensizlikle, bikkınlık, çöküntü veya ilgisizlik şeklinde olduğunu söyler. Yalnız bunlardan birincisinin tercih edilmesi gerektiğini, birinci isteme şeklinin başarıya götüreceğini dolayısıyla bilgiyi elde etmede daha faydalı olacağını vurgular. (Lozanov, G. 1978:87).

2.1.1.4.2. Öğrencilerin olumsuz duygularını kontrol etme

Bu yöntemin esas odak noktası, öğrencilerin duygularıyla ilgilidir. Yöntemin temel ilkelerinden birisi; eğer öğrenciler kendilerini güvende ve rahatlamış hissedersen, dil öğrenmek için o kadar da çok çabalamayacaklardır. Dil öğrenimi kendiliğinden gelişecektir. Bu yöntemde, öğrencilerin karşılaştıkları psikolojik bariyerlerin, telkinle ortadan kaldırılması önemli bir yere sahiptir.

Ayrıca öğrencilerin hedef dilde yeni bir kimlik oluşturmaları, onların kendilerine daha çok güvenmelerine ve öğrenmeye açık olmalarına yardımcı olacaktır. Yabancı dil öğrenen öğrencilerinin karşılaştıkları olumsuz duygulardan biri de, kendilerini yetersiz görmeleri ve çevreden gelen olumsuz düşüncelerdir.

Bunlar “Sen yapamazsın, başaramazsın” gibi düşünceler öğrencileri negatif düşüncelere sevk ederek öğrenme azimlerini kırar.

Fakat Telkin Yöntemi bu ve buna benzer düşüncelerin hiçbir öneminin olmadığını çünkü herhangi bir kişiye “Sen yapamazsın, başaramazsın” gibi söylenen sözlerin hiç kimseyi başarılı ya da başarısız yapamayacağını belirtir. Çünkü, başarının ancak kişinin elinde olduğunu; isteyerek, severek, ısrarlı ve düzenli bir şekilde çalışan herkesin başarılı olabileceği savunulur. Öğretmen, öğrencilere bugünkü olumsuz düşüncelerinin altında, geçmiş kişisel tecrübelerinin var olduğunu belirtir ve geçmişe takılmamaları gerektiğini, geçmiş deneyimlerinden ders çıkarmaları ve hiçbir şekilde korku, endişe ve başarısız olacağım diye bir düşünceye kapılmamaları, kararlı bir şekilde yollarına devam etmeleri gerektiğini telkin eder. (S. Ostrander 1998 :55)

2.1.1.4.3. Dil ve Sözcük Becerisi

Sözcük bilgisinin üzerinde durulmuştur. Yöntemin başarılı yönlerinden birisi de çok sayıda kelime edinilmesidir. Dilbilgisi kuralları, açıkça ama en az şekilde işlenir. Aslında, bu yöntemi kullananlar öğrencilerin dikkatlerini dilbilgisi kuralları yerine dilin kullanımına verdikleri zaman çok iyi öğreneceklerine inanırlar. Bu yöntemde karşılıklı konuşma becerisi üzerinde yoğun olarak durulur; ancak okuma (diyalog), yazma (hayali kompozisyonlar) ve dinleme becerileri de ihmal edilmez.

2.1.1.4.4. Anadil rolü

Diyalogların anlamını netleştirmek için anadile tercüme yapılır, gerektiğinde öğretmen sınıf içinde anadili kullanır; ancak dersler ilerledikçe öğretmen anadil kullanımını gittikçe azaltır.

2.1.1.4.5. Değerlendirme

Değerlendirme öğrencilerin sınıf içi performanslarına göre yapılır. Yazılı sınav gibi sakin, rahat sınıf atmosferini bozan uygulamalardan kesinlikle uzak durulur. Öğretmen hataları kibarca ve yumuşak bir sesle düzeltir.

Telkin Yöntemi, kalabalık olmayan sınıflar için ideal olan bir dil öğretim yöntemidir. Stresin ve kaygının en aza indirgenmesi, bu sayede hata yapma korkusundan kurtulan öğrencinin, farkında bile olmadığı öğrenme potansiyelini keşfetmesi esastır. Öğrencilerin kendilerini özgür hissetmesi çok önemlidir.

Bu sayede, hata yapma korkusundan kurtulan öğrencinin farkında bile olmadığı öğrenme potansiyelini keşfetmesi ve verilen bilgiyi uzun süreyle hatırlaması sağlanır. Bu yöntem sayesinde öğrencinin cesaret ve motivasyonu üst seviyelere taşınır. Öğrenci birey olarak ele alınır. Her öğrencinin özel olduğu ve başarabileceği düşüncesi telkin edilir. Hata yapmanın, korkulacak bir durum olmadığı, hata yapılarak doğru cevaba ulaşılabacağı vurgulanır.

Telkin Yönteminde öne çıkan düşünce, severek ve isteyerek çalışmaktır. Çünkü sevgisiz başarı olmaz. Verimli ve etkili çalışmanın ilk ve en önemli koşulu sevmektir. Severek çalışan kolay öğrenir, sıkılmaz, kaygı ve strese kapılmaz çalışmaktan bıkmaz ve başarıya her zaman yakındır. İsteyerek çalışmayan zorlanır, kolay öğrenemez ve çalışmaktan bıkar. Severek ve isteyerek çalışmayan, kaygılı ve streslidir. Bundan dolayı da başarısızlığa adeta davetiye çıkarır; fakat çalışma sevgisi hemen gelmez mücadele etmek gerekir.

Çalışma sevgisi genellikle sistemli çalışmaktan doğar. Çalışmasını, belli bir sistem çerçevesinde yapmayan, dersi ve ders çalışmayı sevmez çünkü sistemsiz çalışma verimsizdir, verimsizlik ise öğrencinin moralini bozar ve neticede çalışmaktan uzaklaşmasına sebep olur. Severek ve isteyerek çalışmak kişinin sahip olduğu kabiliyetlerini kullanmasına imkân verir. Hatta bazı durumlarda sevgi ve arzunun gücü çok zor görünen şeylerin dahi kolayca yapılmasını sağlar. (Maxwell J.C 1998: 24).

Bu durumda; kabiliyet, sevgi ile çalışmak ve moral-motivasyon arasındaki ilişki şöyle özetlenebilir: İnsanların yapabileceklerinin limiti, yeteneklerine bağlıdır; ancak yapabildiklerinin sınırını, sevgi ile çalışmaları ve moral-motivasyon düzeyleri belirler. O halde, tam kapasitemizin içindeki kullanılabilir kapasitemiz, bilgi ve yeteneklerimize bağlıdır. Kullanabileceğimiz kapasitenin içinden kullandığımız kısmı ise duygusal durumumuza bağlıdır. Bu durumda, başarılı bir öğrenci neyi nasıl yapması gerektiğini bilen ve yapması gerekenleri elde etmek için gerekli psikolojik enerjiyi oluşturabilendir. (Atkinson 1968: 42)

Keyif alarak, zevk duyarak çalışmak en önemli prensiplerden biridir. Yönteme göre; mutluluk, huzur, başarı ve iç barışıklığın, severek çalışmanın içinde saklı olduğu, çalışmaktan keyif alınmasının gerekli olduğu belirtilmiştir.

Mutluluğun, yapılacak olan can sıkıcı çalışmalardan sonra, elde edilecek zafer neticesinde ulaşılabacak bir duygu olarak kesinlikle görülmemesi gerektiği ve başarıya giden yolda yapılacak çalışmaların her birini ayrı ayrı birer mutluluk vesilesi olduğu,

alışmaları oyun oynuyormuş gibi keyif alarak yapılmaya çalışılmasının gerekli olduğu vurgulanmıştır. (Maxwell J.C 1998: 26)

Telkin Yönteminde başarıya ulaşmak için iki önemli unsur bulunmaktadır. Bu unsurlar, planlı yaşam ve düzenli çalışmadır; çünkü en kötü plan plansızlıktan iyidir. Planlı yaşamının ve çalışmanın genel anlamda faydaları şöyle özetlenebilir:

Plan; düzensiz, kaygılı ve mutsuz bir hayattan kurtularak, tertipli, huzurlu ve mutlu bir yaşama kavuşmamızı sağlar. Plansız kiři dağınıktır. Hayattan ne beklediğini bilmez, bundan dolayı da ne için çalışıp mücadele etmesinin gerektiğini anlayamaz. Bir şeylerin derdine dūřup, mücadele etmeyen kiři de hiçbir zaman can sıkıntısından kurtulamaz. (Maxwell J.C 1998: 29)

Plan, yapacağımız işleri düzene koyar çünkü plan sayesinde yetiştirememe veya hedefe ulaşamama kaygı ve sıkıntısı duymayız. Başarılı olmamızı sağlar, kabiliyetlerimizi ve zamanı en verimli şekilde kullanma imkânını bize verir. Zaten başarısızlıkların temelinde; ya kabiliyetlerin farkında olunmaması ya da zaman yönetimini bilmemek yatar, ayrıca plan, başarıımızı takip ve analiz etmemize yardım eder ya da bunun farkına varmamızı sağlar.

Plan, önceliklerimizi tespit etmemize ve bunları korumamıza yardımcı olur. Başarılı ve mutlu bir yaşam için önceliklerin tespiti ve korunması çok önemlidir. Örneğin, hafta sonundasınız, Pazartesi günü matematik sınavınız var arşamba günü fizikten sözlü olacaksınız, Cuma günü de edebiyattan ödevinizi teslim etmeniz gerekiyor; fakat siz de çok sevdiğiniz bir yazarın yeni çıkan kitabını okumak istiyorsunuz bu durumda plan çok işinize yarayacaktır. Planınızda, ilk sıraya; matematik imtihanınızı, ikinci sıraya fizik sözlünüzü, sonra da edebiyat ödevinizi almak durumundasınız. Ders alışma aralarında ise dinlenmek amacıyla, çok sevdiğiniz yazarın yeni çıkan kitabını okuyabilirsiniz.

Plan, hayatımızı kontrol edip özgür olmamızı sağlar. Birçok öğrencinin dūřtüėü hata şudur: Plan program yapmak demek, yaşamı kısıtlamak, özgürlüğü yok etmek ve sıradan bir hayat sürmektir. Bu tamamen yanlıştır. Asıl monoton, plansız yaşayanlar, olumsuz dūřüncelerine ve önyargılarına esir dūřenler yaşamaktadır. Unutulmamalıdır ki asıl özgürlük, olumsuz dūřüncelerin ve önyargıların esir edilmesiyle mümkündür. Plan sayesinde; daha az zamanı çalışarak geçirdiğiniz halde daha yüksek notlar alır ve daha başarılı oluruz. Bu sayede sevdiğiniz şeyleri yapmak için daha çok zaman ayırabiliriz. Neticede zaman bizi değil biz zamanı kontrol altına almış oluruz. İşte buna özgürlük denir. (Rivers1981:88)

2.1.1.4.6. Telkin Yöntemine Karşı Yapılan Eleştiriler

Telkin Yöntemini uygulamak ve fiziki ortamı hazırlamak oldukça masraflıdır. Çünkü sınıf düzeni klasik şekilde dizayn edilmediğinden ve sınıf içinde deri koltuklar, rahat sandalyeler, loş bir ışık, müzik sistemi, bilgisayar, klasik müzik cd'leri, posterler ve dilbilgisi dokümanlarından oluştuğundan oldukça masraflıdır.

Sınıf mevcudunun 8 kişiden oluşması gibi özellikler nedeniyle Telkin Yöntemini, her okulda uygulamak oldukça zordur. Bununla birlikte bu yöntemi uygulayabilecek yetişmiş öğretmen bulmak veya öğretmenleri yetiştirmek zaman, emek ve masraf ister. Yöntem, öğrencileri hep psikolojik olarak rahatlatmayı hedef almaktadır; fakat bir öğrencinin her gün aynı şekilde kendini iyi hissetmesi çok güçtür. Çünkü insan psikolojisini etkileyen birçok faktör vardır. Bu faktörler; hastalık, üzücü bir durumla karşılaşma gibi olaylar nedeniyle öğrencinin her gün aynı performansı göstermesi imkânsızdır. Bu yüzden yöntem eleştiriye açıktır. Diğer bir durum ise; her öğrencinin rahatlıkla herhangi bir yabancı dili öğrenebileceğidir. Hâlbuki dil öğrenimi kabiliyet ve yetenek ister bazı kişilerin yabancı dile karşı doğuştan bir yeteneği vardır ve dil öğrenmeye karşı diğer öğrencilere göre daha başarılı olurlar bu yüzden sistem, bu görüşü nedeniyle eleştirilebilir.

Ayrıca; öğrenciler hayali karakterlere bürünerek, rol yaparak, dersi anlamaya çalışmaları nedeniyle yöntem fazla zaman gerektirir. Kendilerine güveni az olan öğrenciler, derse katılmakta zorlanabilirler. Yeterli öğrenme sorumluluğu taşımayanlar, daha fazla öğrenmek isteyenleri engelleyebilir, daha yetenekli olan öğrenciler daha fazla ön plana çıkabilirler. Bununla birlikte yöntem; hızlı bir şekilde yabancı dil öğretmeyi hedeflemekte fakat öğrencilerin anlama kapasiteleri birbirinden farklılık göstereceğinden bazı öğrenciler daha hızlı, bazıları ise daha yavaş öğreneceklerinden istenilen başarı elde edilmeyebilir.

Yöntemde bireysel farklılıklar zeka, tutum, yetenek göz ardı edilmiş, bütün öğrencilerin aynı seviyede olduğu kabul edilerek, öğrencilerin zorlanmadan aynı seviyede öğrenebilecekleri ifade edilmiştir. Yöntemin, herkese uygulanabileceği görüşü ise eksik bir ifade olarak eleştiriye açıktır; çünkü yöntem belli bir yaş grubuna yönelik olarak uygulanabilir. Özel dil okullarında ve ilköğretimde uygulanması daha kolay olabilir.

2.1.2. Telkin Yönteminde Kullanılan Teknikler

Telkin Yönteminde ders işlerken kullanılan teknikleri aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

2.1.2.1. Sınıfın Hazırlanması

Öğretmen, aydınlık ve neşeli bir sınıf ortamı hazırlar, duvarlara hedef dilin konuşulduğu ülkeyle ilgili resimler ve üzerinde hedef dilin, dilbilgisi kuralları yazan posterler asılır, sınıfta olumsuz bir duygu oluşturacak hiçbir nesne yer almaz. Öğrenciler hedef dilde, yeni isimler ve meslekler seçerler. Derste kullanmak üzere kendi yeni kimlikleri için hayali biyografiler oluştururlar. Öğretmen, güven veren bir tavırla konuşur ve öğrencilerini derse motive eder. Öğretmen, öğrencileri hedef dili çok kolaylıkla ve eğlenerek öğrenebileceklerini telkin eder. Öğretmen, sınıfa uzun bir diyalog içeren çalışma kâğıtları dağıtır, dilbilgisi ve yeni kelimeler hakkında kısaca bilgi verir daha sonra diyalogu müzik eşliğinde okur, sesinin tonunu müziğe göre ayarlar. Öğretmen, öğrencilerin dinlemesi için diyalogu ikinci defa okur. Öğretmen, sınıfta diyalog ile ilgili soru-cevap, tekrarlama ve tercüme etkinlikleri yapar. Öğretmen ve öğrenciler soru-cevap oyunu oynarlar. Öğrencinin yapmış olduğu hata öğretmen tarafından sessizce düzeltilir. (Lozanov, G. 1978:89).

2.1.2.2. Çevresel Öğrenme

Bu teknik, insanların bilinçli olarak dikkat ettiklerinden çok çevrelerinde gördüklerinden etkileneceklerini savunur. Duvarlara üzerinde, dilbilgisi kurallarının yazılı olduğu posterleri asarak, öğrencilerin gerekli bilgileri alacakları iddia edilir. Duvarlarda yazanlar veya asılı olanlar konuya göre değişkenlik gösterir. Öğrenciler dikkatlerini vermese bile etrafta gördüklerini öğrenirler. Öğretmen uzun uzun üzerinde durmadan, dilbilgisi kurallarını ve yeni kelimeleri açıklar koyu yazımlar ise öğrencilerin dikkatini çekerek öğrenmeye yardımcı olur. Öğrenme sırasında, müzik ve şarkılar kullanılır. Öğrencilerin müzik eşliğinde daha kolay öğrenecekleri iddia edilir. Öğretmen sınıfta drama yöntemini kullanır. Öğrencilerin farklı kimliklere bürünerek kendilerini ifade etmeleri istenir böylece öğrencilerin daha rahat ve kolayca öğrenebilecekleri belirtilir.

2.1.2.3. Olumlu Telkin

Öğrenme sürecinde, telkin edici etkenleri düzenlemek ve yönetmek öğretmenin sorumluluğundadır. Bu sebeple öğrencilere, öğrenmede karşılaştıkları psikolojik bariyerleri aşmada yardımcı olmak durumundadır. Öğretmenler, bunu dolaylı ve dolaysız araçlarla yapabilirler. Dolaysız telkin, öğrencilerin bilinçlerine yöneliktir. Öğretmen, öğrencilerine başarılı olacaklarını söyler. Dolaylı telkin ise öğrencilerin bilinçaltlarına yöneliktir, işlenen konunun başlığı gibi “İstemek Başarmaktır”. Dolaylı telkin daha etkili bir tekniktir. Öğretmen, öğrencilerin öğrenme sırasında, bazı psikolojik bariyerlerle karşılaşacağını bilir ve bunları aşmak için sürekli olarak onlara telkinde bulunur. Öğretmen, öğrenme sürecinde dolaylı olumlu telkinler yaparak öğrencileri daha iyi motive etmeye çalışır. Öğretmen, öğrencilerin ders esnasında hata yapabileceklerini belirtir, hata yapmanın öğrenmede faydalı olacağını savunur; çünkü hata yaparak ve hataları düzelterek, doğru bilgiye ulaşabileceklerini ifade eder. Ayrıca öğretmen, öğrencilerin hatalarını yumuşak ses tonuyla ve öğrencileri incitmeden düzeltir. (Lozanov, G. 1978:90).

2.1.2.4. Yeni Kimlik Seçme

Öğrenci, hedef dilde bir isim ve meslek seçer. Dersler devam ettikçe, öğrenci kendi hayali biyografisini geliştirme olanağına sahiptir. Örneğin; daha sonra öğrencilerden, hayali çocuklukları, ailesi veya memleketleri hakkında konuşmaları ya da yazmaları istenebilir. Kendini yeni bir kimlikle tanıtmak, öğrencinin güvende hissetmesini ve daha açık olmasını sağlayacaktır. Başka biri olduklarından daha az çekingen davranacaklardır. Kendilerini tanıtmada, ifade etmede daha rahat davranacaklardır. Öğretmen, öğrencilerinden farklı karakterlere bürünmelerini ve bu karakterleri canlandırmalarını ister, böylece öğrencilerin, farklı bir karaktere bürünerek kendilerini ifade etmelerini ve seçmiş oldukları karakterleri anlatmalarını, bu şekilde özgüvenlerini kazanmalarını sağlamaya çalışır. Kendi benliğinden sıyrılıp başka bir kimliğe bürünmenin, psikolojik olarak öğrencileri rahatlatacağı ve öğrenmeyi kolaylaştıracağı varsayılır.

2.1.2.5. Rol Yapma

Rol yapma, öğrencilerin kendi duygu ve düşüncelerini, başka bir kimliğe bürünerek ifade etmelerini sağlar. Öğrenciler herhangi bir durumu, sorunu ya da bir olayı canlandırmaya çalışırlar. Rol yapmada birey, gerçek rolünden ve duygularından sıyrılıp kendini bir başkasının yerine koyar ya da belli bir durumda ne yapacağını ve neler hissedeceğini hareketlerle gösterir. Rol oynama sayesinde öğrenciler, başkalarının kimliğine bürünerek, onların nasıl düşündüklerini, nasıl hissettiklerini ve nasıl davrandıklarını anlamaya çalışırlar.

Öğrencilerden, geçici olarak başkaları gibi davranmaları ve hedef dilde onlar gibi konuşmaları istenir. Müzik ve hareket, dilsel öğeleri pekiştirir. Öğrencilerin, çocukça bir durumda olmaları arzu edilir, böylece öğrenmeye daha açık olacakları savunulur. Oyun oynanan bir ortamda, öğrencilerin dikkatleri dil kullanımına odaklanır. Dolayısıyla öğrenme eğlenceli olabilir. Drama çok etkili bir yoldur ve hayal gücünün etkin kullanılması, öğrenmeye yardımcı olur. Seçilen hayali karakterler, öğrencilerin dikkatini harekete geçirerek öğrenmelerine ve derse adapte olmalarına yardımcı olur. Ayrıca rol yapma, öğrencilerin bağımsız düşünmelerine, karar vermelerine, iletişim becerilerinin gelişmesine, duygularının farkına varmalarına yardımcı olur. (Lozanov, G. 1978:83).

2.1.2.6. İlk (Aktif) Dinleti

İki dinleti dersin kavrama evresinin ilk bileşenidir. Öğretmen öğrencilere diyalog hakkında bilgi verdikten ve metinde geçen dilbilgisi kurallarına dikkat çektikten sonra diyalogu hedef dilde okur. Öğrenciler de kendilerine dağıtılan kâğıtlardan takip ederler. Müzik eşliğinde, birkaç dakika sonra, öğretmen yavaşça ve sesinin tonunu müziğe uydurarak okumaya başlar. Öğretmenin sesi müzikle birlikte yükselir ve azalır bu sayede öğrenciler daha iyi motive olarak anlatılan konuyu daha rahat şekilde anlarlar. Öğretmen mimiklerle ve beden diliyle öğrencilerin dikkatlerini canlı tutmaya çalışır . Öğrencilerin konuya odaklanmalarına yardımcı olur. Klasik müzik, öğrencileri rahatlatarak onların rahat bir şekilde öğrenmelerine katkıda bulunur bu esnada öğretmen bir orkestra şefi gibi sınıf ortamını canlı tutmak için, ses tonunu müziğin ritmine göre alçaltıp yükselterek, öğrencilerin derse katılımını sürekli hale getirmeye çalışır.

2.1.2.7. İkinci (Pasif) Dinleti

İkinci evrede; öğrencilerden, ellerindeki metni bir kenara koymaları istenir. Öğrenciler, öğretmenin normal hızda okumasını dinlerler. Öğretmen oturur ve müzik eşliğinde okur, müzik tonlamasına uyulmaz. Burada ise müzikten ziyade metnin içeriği ön plana çıkar. Metinden ne anladıkları öğrencilere sorulur ve metinle ilgili soru cevap şeklinde uygulama yapılır. Öğrencilerden metinle ilgili görüşlerini ifade etmeleri ve tartışmaları istenir. Amaç; öğrencilerin kendilerini ifade edebilme, duygularını yansıtabilmeleridir. Bu sayede, öğrencilerin iletişim becerilerini, işbirliği içinde çalışma yeteneklerinin gelişmesini sağlayarak, daha rahat ve kendinden emin bir şekilde hareket etmelerini sağlamak hedeflenmiştir. Ayrıca bu sayede bilgi edinme ve öğrenme isteğinin artacağı ifade edilmiştir. (Lozanov, G. 1978:86).

2.1.2.8. İlk Etkinleştirme

Bu teknik dersin aktif evresinin bileşenidir. Öğrenciler, bazen grup olarak bazen de bireysel olarak, oyun oynar şekilde diyalogu hedef dilde okurlar. Öğrenciler, metni üzgün, kızgın ve neşeli olarak okurlar. Öğrenilmesi amaçlanan beceri ile ilgili uygulama yapma ve deneyim kazanma şansı sağlar. Gerçek ve karmaşık olaylar basitleştirilir, öğrenciler ileride alabilecekleri rollere daha iyi hazırlanabilirler, ayrıca ilkelerini hayata geçirebilme yetilerini geliştirirler. Bu sayede öğrencilerin öğrenme motivasyonu artar ve üst düzeyde öğrenme elde edilmesini sağlar. Öğrenciler, öğrenmeye daha çok güdülenirler. Öğrencilerin analiz ve sentez yapabilme yetileri gelişir ve bu sayede öğrenciler diğer bireylerle daha iyi iletişim kurabilirler.

2.1.2.9. Yaratıcı Adaptasyon

Öğrencilerin, öğrendikleri yeni öğeleri hemen kullanabilmeleri için yapılan etkinliklerdir. Bu evrede şarkı söyleme, dans etme ve drama gibi etkinlikler tavsiye edilir. Şu nokta önemlidir: Bu etkinlikler çok çeşitlidir ve öğrencilerin dilsel formlara değil onların iletişim amaçlarına odaklanır.

Sınıftaki öğrenci sayısına göre, öğrencilerin grup olarak bir araya gelip, aynı konu üzerinde, ortak amaçlarla sınıf içi etkinliğinin, özellikle soru cevap tekniği kullanılarak yapılan çalışmalardır.

Bu çalışmaların hedefi; öğrencilerin bilişsel, sosyal ve duygusal yönlerini geliştirmeye çalışmaktır. Bu çalışmalar ile öğrencilerin öğrenmeye motive edilmeleri ve dikkatlerini sürdürmeleri sağlanır. Bu çalışma, özellikle düşük yetenekli öğrencilere

problem çözüme ve üst düzey düşünme becerilerinin kazandırılmasında etkili olmaktadır. Öğrenciler, başkalarının fikirlerine saygılı olma, hoşgörülü olma, empati kurma ve tartışmayı öğrenme yeteneklerini kazanmaktadırlar. Eğitim öğretim ortamı, bir eğlence haline gelmekte ve öğrencilerin hata yapma kaygıları azalmaktadır.(Lozanov,G. 1978:91).

2.2. II. BÖLÜM

2.2.1 YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE TELKİN YÖNTEMİ

2.2.1.1. Yabancı Dil Öğretimi ve Telkin Yöntemi

Yabancı dil öğretimi geniş bir alanı kapsamaktadır. Yabancı dil öğretiminin tarihsel gelişimine bakıldığında, yabancı dil öğretmenleri tarafından kullanılan farklı yaklaşımların olduğu görülür. Çeşitli yabancı dil öğretim metotları vardır. Bu metotların her biri hakkında uzun tartışmalar olmuştur. Her metot, uzmanların bazıları tarafından kabul görmüştür. Bu kişiler taraf oldukları metodun üstünlüklerini ve diğer metotların eksikliklerini ortaya koymuşlardır. İlk olarak, Gramer- Çeviri Metodu, Direk Metot, Kulak dil Metodu ve benzeri yöntemler kullanılmıştır (El-Hûlî, 2000: 5). Daha sonra, Sessizlik Yöntemi, Toplu Fiziksel Tepki Yöntemi, İletişimsel Dil Öğretimi gibi insan doğasının önemini vurgulayan yöntemler kullanılmıştır. Bundan dolayı, insan psikolojisine doğru bir eğilimin varlığı açıkça görülmektedir. Sonuç olarak, yabancı dil öğrenimi ve öğretiminde insancıl yaklaşımlar göze çarpmaktadır.

Yabancı dil eğitiminde, insancıl teorinin önemli bir yenilik olduğu bilinmektedir. İnsancıl teori, bireyin özerkliğini ve kişisel gereksinimlerini savunur. Öğrenmenin, dışsal denetim yerine içsel kararlılık temelli olması konusu tartışla gelmiştir. Öğretmen-öğrenci ilişkilerinde öğretmen, öğrencinin gelişimine yardımcı olmalı ancak, kesinlikle onu bir kukla gibi kontrol etmemelidir. Bugün yabancı dil eğitimi konusunda eğitimciler, Drama, Çoklu Zeka, NLP, Duygusal Zeka gibi öğrencilerin duyguları ile ilgili yeni insancıl akımlar üzerinde tartışmaktadırlar.

Telkin Yönteminin kullanımı ile birlikte, yabancı dil öğrenimi ve öğretimi daha zevkli bir sürece dönüşebilir.

Dil öğrenirken öğrenciler, sınıfta yapılacak etkinlikler ile kendileri ve kendi duyguları hakkında daha çok şey öğrenebilirler. Öğrenciler duygularını nasıl kontrol

edeceklerini, dil öğreniminde farklı bağlamlarda kavrayabilirler. Dahası öğrenciler, kendilerini dil öğrenme konusunda daha güvende ve hazır hissedeceklerdir. Yabancı dil öğrenme konusundaki bazı saplantılardan kurtulacaklardır. Öğrencilerini motive eden yabancı dil öğretmenleri sayesinde öğrenciler kendilerini sıcak, samimi bir ortamda hissedecek ve bu öğretmenler, öğrencileriyle aralarında özel davranış biçimleri meydana getireceklerdir. Bunun sonucu olarak, dili daha iyi öğrenecek ve başarıya daha kolayca ulaşabileceklerdir.

Bazı yabancı dil öğretim programları, yabancı dil öğretimi konusunda eski metot ve teknikleri kullanmaya devam etmektedirler. Bu metotlar, yabancı dil öğretimi ve öğreniminde bilgiye ve psikolojik olarak bireyin kendisini motive etmesine dayanmaktadır. Yabancı dil öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, öğrencilerini derse motive etmeden ve öğrencilerin önyargılarını gidermeden yabancı dil öğretmekte ve öğrencilerin görüşlerine ve düşüncelerine pek önem vermemektedirler. Bu da öğrencilerin zihnini, ezber ve tekrarlar yoluyla birçok bilgiyle doldurmaktadır. Bunun bir sonucu olarak; Arapça öğrenim süreci, öğrenciler için sıkıcı ve sıkıntılı olmaktadır. Bundan dolayı, öğrencilerin motivasyon ve konsantrasyon yetileri kaybolmaya başlamaktadır. Sonuçta öğrencilerin, Arapça öğrenmedeki başarı seviyeleri düşmektedir.

Yapılan araştırmalarda, çoğu zaman eğitim konusunda çok önemli olan insan doğası ve kişiliğinin göz ardı edildiği sonucuna varıldığı görülmektedir. Bu bağlamda, Telkin Yönteminin faaliyet alanının özellikleri; öğrencilerin doğrudan başarısını etkileyen öğrenme - öğretme yaklaşımları, motivasyon, iletişim durumu, öğretmen davranışları, öğretime önem verme, ortamın uygunluğu, hedef lisana olan ilgi gibi unsurları kapsamaktadır. Bu çalışmada ortaya konan dil eğitiminde, öğrencinin cesaretlendirilmemesi, düşüncelerinin ve derse katılımlarının dikkate alınmaması sorunu, öğrencilerin başarı oranlarının düşmesine neden olmaktadır.

2.2.1.2. Arapça Öğreniminde Telkin Yöntemi

1970'lerden bu yana, dil öğretiminde birçok farklı yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemler; Sessizlik Yöntemi, Toplu Fiziksel Tepki Yöntemi, İletişimsel Dil Öğretimi vb. Daha sonra Howard Gardner, Çoklu Zeka adıyla yeni bir zeka düşüncesi ortaya koymuştur. Kişiler arası zekâ özelliklerini içeren bu yeni yöntem, daha sonraki evreyi kurarak, teklin yöntemi üzerinde daha ayrıntılı kuram oluşturmaya olanak tanımıştır. Dil öğretimindeki bütün bu yöntemler insancıl yaklaşımlar olarak tanımlanmıştır.

İnsancıl dil öğretimi keyifli bir süreçtir. Bu yöntemleri, bugün yabancı dil öğretimindeki insanların duygularını ve düşüncelerini konu alan Telkin Yöntemi izlemektedir. Telkin Yöntemi terimi ile “insancıl (humane)” terimi arasında yakın bir bağ söz konusudur. “İnsancıl” terimi; Telkin Yöntemi ile bağlantısı olan en az beş bileşeni içermektedir. Bu bileşenler duygular, sosyal ilişkiler, sorumluluk, akıl ve kendini gerçekleştirme şeklindedir.

- a) Duygular: İnsancılığın (hümanizm) bu yönü; hem insan duygusunu hem de estetik değeri içermektedir. Ayrıca; insanı kötü hissettirecek, onu yıkacak ya da estetik hazzını engelleyecek her şeyi reddeder.
- b) Sosyal İlişkiler: Hümanizmin bu yönü, arkadaşlığı ve işbirliğini cesaretlendirir, bunlara zarar verecek her şeye karşı çıkar.
- c) Sorumluluk: Bu ifade, toplumsal bir kişiliğe, eleştiriye ve düzeltmeye ihtiyacın olduğunu, bunların önemini hiçe sayan ne varsa bunu onaylamamayı kabul eder.
- d) Akıl: Bilgiyi, gerekçeyi ve anlamayı içerir, zihnin özgürce çalışmasını her ne engellerse ona karşı mücadeleyi benimser. Ayrıca; mantık tarafından açıklanamayan her şeye şüpheyile yaklaşır.
- e) Kendini Gerçekleştirme: Kişinin en derinindeki gerçek nitelikleri tam olarak kavraması için bir yoldur, çoğunluğa uymak bir bakıma kölelik gibidir. Özel, tek olma yolu özgürlüğe götürür.

Yabancı dil eğitmeninin insancıl olması gerekmektedir. İnsancıl eğitim, bireysel gelişim, kendini kabullenme ve diğerleri tarafından kabul edilme ile ilgilidir, diğer bir deyişle öğrencilere daha fazla değer vermek anlamına gelir. İnsancıl eğitim, insancıl psikolojiyle ve insan potansiyelinin harekete geçirilmesiyle doğrudan ilintilidir. Öğrenimin kalitesi, öğrencilerin kendilerini nasıl hissettikleriyle orantılıdır ve insancıl eğitim bu durumu göz önüne almaktadır.

İnsancıl yaklaşımlarda, her bir bireyin farklı ve tek oluşu çok önemlidir, her bir öğrenen kişi, başkası olmayan tek bir bireydir. Onun güçlü ve zayıf yanları vardır, her birey farklı kişisel özelliklere sahiptir.

Öğretmenler, yabancı dil öğretimi ve öğreniminde, bu noktaları hesaba katmalıdır, buna ek olarak insancıl eğitimin en önemli parçası kendini gerçekleştirmedir. İlk olarak, bir dil öğrencisi kendisini tam anlamıyla tanımalı ve yabancı dil öğrenirken tam olarak kendisini ifade edebilmelidir. İnsancıl teknikler, öğrencinin değerlerini, ideallerini, fikirlerini, hislerini ve hedeflerini inceleyen insancıl etkinlikleri simgeler.

Dil sınıfındaki insanlar, öğretmen ve öğrenciler aynı şekilde insanoğludur. İnsanoğlu olarak hepsinin gücü, erdemi, yeteneği olmasına rağmen, her bir insan zayıflık, endişe, kusur ve gurur gösterir. Bu nedenle, yabancı dil öğrenimi ve öğretimi bağlamında sorunların üstesinden gelmek için, yabancı dil öğrenenlerin duygularını ve düşüncelerini yönetebilmeliyiz. Telkin Yöntemi bileşenlerini, Arapça öğretim programlarında kullanmalıyız. Unutulmamalıdır ki; duygular, yabancı dil öğreniminde öğrencileri olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen unsurlardır.

Duygularımız zihnimizi etkileyen büyük güçlerimizdir. Güçlü duygularımız olmaksızın düşüncelerimiz amaçsız ve bencil olur. Aklın etkisinden uzak duygular da insanları diğer insanlara ve olaylara karşı ilgisiz kılar.

Hayatta, eğer bir kişi gerçekten başarılı olmak istiyorsa, zihnin ve duyguların o büyük gücünün nasıl geliştirileceğini ve dengeleneceğini bilmelidir. (Atabek, 2000:14).

Duyguları yönetmek insanoğlunun en büyük başarısıdır. Kontrol altına alındığında bunun önemi anlaşılmış olacaktır. Duygularını yönetemeyen kişi aklını da yönetemez. Örneğin; yüksek zeka düzeyine sahip olan biri başarısız olabilir. Aksine düşük zeka düzeyine sahip olan biri de başarılı olabilir. Bu nasıl olabilir? Bu durum, bazı duygusal zeka becerilerinin bir sonucu olarak meydana gelebilir. Tabii bunda oto kontrol, kararlılık ve motivasyon gereklidir. Bu beceriler insana çocukluk dönemi süresince öğretilbilmektedir (Atabek, 2000: 14). Günümüzde pek çok aile, kendi çocuklarının düşüncelerine ve duygularına önem vermemektedirler. Ancak bu tutum kötü sonuçlar doğurabilmektedir. Bunun çözümü; öğrencilerin okullarda tam anlamıyla eğitimiyle olacaktır. Daha da ötesinde, öğrencilerin akıl ve kalp bütünlüğü içerisinde eğitilmelerinin sağlanması için bakış açımızı geliştirmeli, okullardaki eğitim, bilinçlilik, oto kontrol, empati, motivasyon vs. odaklı olmalıdır.

Çocukluk döneminde, duygusal deneyimlerimizi evde ve okulda kazanırız. Bunun sonucu olarak; duygusal eğitimler duygularımızı şekillendirir. Sonuçta daha yetenekli ya da yeteneksiz oluruz. Bu anlamda, çocukluk ve ergenlik dönemi, temel duygusal alışkanlıkların kazanılmasında kritik bir dönemdir. Bazı araştırmalar, aileler ve eğitimcilerle birlikte sürdürülmüştür. Araştırmaların gösterdiğine göre; yeni kuşak eski kuşağa göre daha yalnız, daha sinirli, daha bunalımlı ve daha kaygılı bir durumdadır (Goleman, D. 2002: 52).

Aristoteles'e göre; duygusal yaşantımızı akıllıca yönetmemiz gerekmektedir. Eğer tutkularımızı, düşüncelerimizi, değerlerimizi ve hayat mücadelemizi yönetebilirsek başarılı oluruz.

Aristo'nun görüşüne göre; sıkıntı duygusallıkta değildir. Sorun, duyguların uygunluğu ve tanımlanabilir olmasındadır. Biz, duygularımızı nasıl aklımızla birleştirebiliriz konusunda kafa yormalıyız (Goleman, D. 2002: 53).

Etkin eğitim alıştırmaları, formal öğretim uygulamalarında olduğu kadar, informal öğretim uygulamalarında da, zihnin birçok açıdan gelişimine dikkat gösterilmesini öngörür. Araştırmalar; bir öğretmenin, bir çocuk üzerindeki en büyük etkisinin göstergesinin, öğretmenin, çocuğun fikirleriyle ve psikolojik durumuyla uyum içerisinde bir model olabilme becerisi ortaya koyması olduğunu açıklamaktadır.

Öğretmenler, öğrencilere yetenek ve kabiliyetlerini kavrayabilmeleri için fırsatlar sağlamalıdır. Dahası; yetenek ve kabiliyetlerini geliştirmelerine yardım etmelidirler. Onların hedeflerine ulaşabilmeleri ve başarılı olabilmeleri için, onlara yardımcı olmak üzere birçok yol vardır. Yabancı dil eğitiminde öğretmenler, depresyonda olan ve motive eksikliği yaşayan öğrencilerle karşılaşır. Bu çocuklar okulda başarısız olmaktadır.

Depresyon, onların zekasına ve güdülenmelerine zarar verir. Öğrendiklerini akıllarında tutmaları zor olur, dikkatlerini derse vermede sorun yaşarlar. Yaşamdan zevk almayan bu tür çocuklar, yabancı dil öğrenimlerinde sorun sahibi olmakta ve derslerin zorluğunun üstesinden gelebilmek için kendilerinde enerji bulamamaktadırlar. Seviyeleri düşük olmaktadır. Okul hayatındaki bu güçlükler, bu öğrenciler üzerindeki bunalımın etkilerini artırmaktadır. Bu nedenle; eğitimciler, yabancı dil öğretirken Telkin Yönteminden faydalanmalıdırlar. Öncelikle sorunlarının üstesinden gelebilmeleri için onlara destek olmalı ve daha sonra onları dil öğrenimi için motive etmelidirler.

Hamburg'a göre (Goleman, D. 2002: 60); okulun, çocuğun yaşamında çok önemli bir yeri vardır. Çocuğun kendisine saygısı onun okuldaki başarısına bağlıdır.

Okulda başarısız olan bir çocuk, geleceğine karamsarlıkla bakar. Bir okulun yapacağı şey; bir öğrencinin, rahatını erteleyerek, sosyal sorumluluklarını üstlenmesine, duygularını denetim altına almasına ve olumlu bir bakış açısı kazanmasına yardım etmektir.

Yabancı dil programlarının birçoğunda ortak sorun, motivasyon sorunudur. Birçok öğrenci bir yabancı dili öğrenirken bıkkınlık hissine kapılmaktadır. Çünkü yabancı dil öğretim programlarındaki birçok öğretmen, yabancı dil sınıflarında eski yabancı dil öğretim yöntemlerini ve tekniklerini takip etmektedir. Yabancı dil öğretmenlerinin birçoğu, Telkin Yöntemi gibi insancıl yaklaşımlara pek önem vermemektedirler.

İdareciler de, yabancı dil programlarını hazırlarken Telkin Yöntemi prensiplerini dikkate almamaktadırlar. Yabancı dil öğrencilerinin ihtiyaçlarını ve isteklerini göz ardı etmektedirler.

Yabancı dil öğretim ve öğrenim programlarında, öğretmenlerin büyük sorumlulukları vardır. Yabancı dil öğretmenleri öncelikle, öğrencilerinin ihtiyaçlarını ve isteklerini göz önünde bulundurmalıdırlar. Rahat ve hoş bir öğrenim ortamı hazırlamalıdırlar. Yabancı dil öğretim ve öğrenim materyallerini seçerken dikkatli ve bilinçli olmalıdırlar. Ders kitapları ve diğer materyalleri seçerken, farklı öğrenme tiplerini ve stillerini unutmamalıdırlar. Yabancı dil öğretmenleri, hoş renkli ve ilginç ders kitapları seçerek öğrencilerin dikkatini ve ilgisini sürekli olarak çekmelidirler. (Tanner 1980: 43)

Öğretmenler, kendi davranışları ve öğrencilerin tutumları açısından, öğrencileri motive etmelidirler. Buna ek olarak; yabancı dil öğretmenleri ve idareciler, yabancı dil öğretimi sürecinde birlikte hareket etmelidirler.

2.2.1.3. Arap Dili Eğitiminde Telkin Yönteminin Beş Bileşeni

Yabancı dil öğretimi çok yönlü bir olgudur. Öğrencilerin Arapça'yı öğrenmeleri ve doğru bir biçimde konuşabilmeleri için, eğitimciler birçok etkeni göz önünde bulundurmalıdırlar. Telkin Yönteminin beş bileşeninin, Arapça öğretmenleri ve idarecileri tarafından uygulanması faydalı olacaktır.

2.2.1.3.1. Farkındalık (Kendini Anlama)

Farkındalık, Telkin Yönteminin en önemli bölümüdür. Farkındalık, duyguları ve düşünceleri tanıma ve farkına varma yeteneğidir (Rovenger, 2000: 21).

Goleman'ın analizlerinde, farkındalık en önemli yetenektir. Çünkü bize, bazı oto kontrol alıştırmaları olanakları sağlar. Burada duyguların bastırılması söz konusu değildir. Aristoteles'in şu tezi konuyu açıklamaktadır. "Herkes kızabilir, bu kolaydır. Ancak doğru insana, doğru ölçüde, doğru nedenle ve doğru şekilde kızmak, işte bu kolay değildir." (Gibbs, 1995: 90). Farkındalık, yabancı dil öğretimi ve öğreniminde çok önemli bir yere sahiptir. Arapça öğretmenleri, öğrencilerinin duygularını, ihtiyaçlarını, değer ölçülerini, güçlü ve zayıf yanlarını, hedeflerini, dileklerini vs. bilmek ve kabul etmek zorundadırlar.

Dupont,H. (1994:38)'a göre; öğretmenin duygusal olarak güçlü olması da öğrenciler için çok önemlidir. Yabancı dil öğrencilerinin, duygusal sorunları olan ve kendini iyi hissetmeyen öğretmenlere sahip olmaları, onların yabancı dil öğrenimlerini zora sokar. Eğer öğretmenler bilinçli olmazlarsa, olumsuz davranışlar sergileyebilirler. Etkili bir öğretimin olabilmesi için, öğretmenlerin öncelikle kendilerini, kendi duygularını iyi tanımaları gerekmektedir. Aksi takdirde; eğitim sürecindeki öğrencilerini tanıyamazlar. Bunun sonucu olarak da; öğrenciler yabancı dil öğrenimlerinde sıkıntı çekerler ve kendilerine güven duygularını yitirerek başarısız olabilirler.

Yabancı dil öğretmeni, Arap dili öğretimi ve öğreniminde Telkin Yönteminin önemini anlayıp kavramaları için öğrencilerine yardım etmelidir. Öğretmen, öğrencilerinin düşüncelerini dikkate alarak yabancı dil derslerini düzenlemelidir. Arap dili öğretimi ve öğrenimini eğlenceli bir sürece dönüştürmelidir, yabancı dil öğrencilerinin birçoğu, Arap dili öğrenimlerine psikolojik engeller taşımaktadırlar. Çünkü onlar bu işin çok zor ve karmaşık olduğunu düşünmektedirler. Arapça öğrenimlerinin başlangıcında olumsuz düşüncelere, önyargılara ve korkulara kapılmaktadırlar. Bu durum, öğrencilerin Arapça öğrenimlerinde başarısız olmalarına neden olmaktadır.

Arapça öğretmeni, öğrencilerinin duygularına karşı ve sorunlarını aşabilmeleri konusunda duyarlı olmalıdır. Bir sorunla karşılaştıklarında düşünmeden tepki vermemeli, hoşgörülü ve anlayışlı olmalıdır. Öğretmenler unutmamalıdır ki; öğretmen olmak, yalnızca yabancı dil bilgilerini öğrencilere yüklemek demek değildir. Bir avukat veya bir psikolog gibi davranmalıdırlar. Öğrencilerin düşüncelerine önem vermeleri ve onları cesaretlendirmeleri gerekir.

Öğretmenler, Arapça öğretirlerken, öğrencilerinin yalnızca bilgilerini değil aynı zamanda düşünsel bölümlerini de geliştirmeye çaba göstermelidirler. Diğer önemli bir sorun; Arapça dokümanların birçoğunun Telkin Yöntemi prensipleri dikkate alınmadan hazırlandığı için konuların sıkıcı olmasıdır. Bundan dolayı, öğrenciler Arapça öğrenmekten zevk alamamaktadırlar, yabancı dil öğretmenleri, öğrencilerin duygularını ve düşüncelerini uyacak materyalleri ve fiziksel ortamı hazırlamalıdırlar. Arap dili öğretimi ve öğretim materyalleri, ilgi çekici ve içten olmalıdır. Yabancı dil öğrenenler, hayatın gerçek durumlarını bu materyallerde görebilmelidirler.

Öğrenciler, oyun, drama ve diğer iletişimsel etkinlikleri uygulayabilmelidirler. Bu sayede; öğrenciler, hem Arapça bilgilerini geliştirebilir hem de kendilerini daha kolay ifade edebilirler.

Arap dili öğretmenleri, öğrencilerin ilgisini çekerek, onları güdülemelidirler. Fiziki ortam (okullar, sınıflar ve sınıf ortamındaki nesneler) ve program düzeni (müfredat) de duygusal sağlığı etkileyen unsurlardır. Yabancı dil öğretmeni, güvenli öğrenim ortamının çok önemli bir bileşenidir (Hyson M.C. 1994: 56).

Diğer önemli bir sorun ise; Arapça öğretmenin, Arap dili öğretiminin genel eğitimdeki yerinin farkında olması konusudur. Arapça öğretmeni, bu dili niçin öğrettiğini bilmelidir. Bu noktada, motivasyon konusu gündeme gelmektedir. Öğretmen etkili bir güdülenme içinde midir yoksa bunu önemsememekte midir? Eğer önemsemiyorsa, yabancı dil öğrencilerini yeteri derecede eğitemiyordur. Bu yüzden o, tam bir başarı gösteremeyebilir. Ancak, bir yabancı dili öğretmenin, farklı bir kültürü öğrenmenin bir yolu olduğunu kavrayabilirse, etkili bir biçimde güdülenebilir. Bu tür motivasyon, Arap dili öğretimi için, öğretmenin duygu ve düşüncelerini etkiler. Bu nedenle öğretmen, iki kültür arasında bir köprü görevini üstlenmelidir.

Yabancı dil öğretiminde yeni öğretmenler birçok sorunla karşılaşmaktadırlar. Meslek yaşamlarına başladıklarında, idareciler ve diğer kıdemli öğretmenler, onlardan işlerinde iyi bir Arapça bilgisi, iyi bir sınıf yönetimi, öğrencilerle ve diğer çalışanlarla sağlıklı bir iletişimle kusursuz bir başarı beklemektedirler. Bu nedenle yeni öğretmenler, omuzlarında büyük bir sorumluluk hissedebilmektedirler. Bunun sonucu olarak; stres doludurlar ve gerçek kapasitelerini gösteremeyebilirler. Kendilerini soyutlanmış ve mutsuz hissedebilirler. Bunu önlemek için okullar, yeni öğretmenler için bazı uyum (oryantasyon) programları koymalıdır.

Yeni öğretmenler de, kimsenin mükemmel olmadığı bilincinde olmalı ve kendilerini duygusal olarak olumlu yönde güdülemelidirler. (Çakır, C. 1999:48).

Farkındalık düzeyini yükseltmenin öğrenciler arasında birçok yolu vardır. Bu konuda önerilen; danışmanların, rehberlerin ve yabancı dil öğretmenlerinin atabilecekleri ilk adımlardan bazıları şu şekildedir:

- 1) Öğrencilerin, düşüncelerini ifade edebilecek duruma gelebilmeleri için ve öğrendikleri şeyleri inceleyebilmek amacıyla, uygun yerlerde ve uygun zamanlarda konuşmaları için fırsatlar verilmelidir. Arap dili öğretimi ve öğreniminde, öğrenciler arası iletişim merkezli yabancı dil etkinlikleriyle bu durum başarılabılır.

Drama etkinlikleri, rol oyunları ve iletişimsel etkinlikler, yabancı dil öğretmenleri tarafından uygulanabilir.

2) Kendini anlama ve tanıma yeteneğini geliştirmek için, gazetelere ya da yayımcılara makale veya mektuplar yazılabilir, danışmanlar ve öğrenciler arasında tartışma konuları açılabilir.

3) Geniş tartışma konularına ve fikirlerin paylaşılmasına olanak tanıyan bilgi şölenleri ya da ulusal konferanslar önerilebilir. Bunlar, bireyin farkındalık becerisini geliştirmesi açısından birçok fırsatlar sunar.

Yabancı dil eğitiminde, konferanslar ya da toplantılar, Arapça öğretmenlerinin kendilerini tanımaları ve geliştirmeleri açısından önemlidir. Buna ek olarak; edebiyat, yabancı dil öğretmenlerinin farkındalık becerilerini geliştirmeleri açısından önemli bir kaynaktır. Hikâyeler; yaşam deneyimleri, davranışlar ve etkileşimlerin yerini tutmamakla birlikte, çok önemli zengin esin kaynaklarıdır.

Düşünceleri ve kendini ifade etme kapsamında tartışmaların açılması ve iletişim köprülerinin kurulması için hikâyeler eşsiz fırsat kapılarıdır. Yabancı dil öğretmenleri olarak bizler, genç insanlar için kitaplar seçmeli ve onlara bunları önermeliyiz.

Yabancı dil öğretmenlerinin kendilerini tanımaları için yabancı dillerini anlamaları, yabancı dil yeterlilik seviyesi ve öğretim yöntemlerinden kendilerini gerçekçi bir biçimde değerlendirmeleri, yabancı dil kültürünü hissetmeleri ve bunun bilincinde olmaları gerekir. Arapça öğretmenleri, Arapça bilgi ve yeterliliklerinin seviyesini bilmelidirler. Yabancı dil kültürüne ait duyguların ve düşüncelerin farkında olmaları gerekir. Bunun yanında; yabancı dil öğretmenleri öğrencilerinin yeterliliklerini de bilmelidirler. Onların Arapça bilgi seviyelerinin farkında olmalı ve yeterliliklerine göre onlara davranmalıdırlar.

Öğretmenler, öğrencilerin karşısında başarısız bir duruma düşmek istemezler. Böyle olursa eğer, hem öğretmen hem de öğrenciler duygusal olarak olumsuz etkilenebilirler.

Bir yabancı dil öğretmeni, uygulayacağı Arap dili öğretim yöntemini eleştirel bir gözle inceleyebilmelidir. Bazen Arapça öğretmenleri, uygulayacakları öğretim yöntemini tam olarak tanımıyor olabilirler. Bu nedenle, yabancı dil öğrencileri, Arapça öğrenimlerinde güçlüklerle karşılaşabilir ve motive eksikliği yaşayabilirler. Bir yabancı dil öğretmeni, eleştirilmekle ilgili duygularının farkında olmalıdır. İdarecilerden, deneyimli öğretmenlerden ve hatta öğrencilerden eleştiri alabilir. Eleştiri karşısında hoşgörülü olmalıdır. Eleştirilere karşı göstereceği tepkiyi dengelemelidir.

Olumsuz durumlara neden olabilecek sözlerden veya davranışlardan kaçınmalıdır. Öğretmen, görevini başarıyla yapabilmek için sabırlı ve duygusal açıdan güçlü olmak zorundadır.

2.2.1.3.2. Duyguları Yönetme

Duyguları yönetme, yabancı dil öğretimi ve öğreniminde önemli bir yer tutar. Kendini kontrol etme becerisi, sonuç getiren ve uygun davranışlar sergilemek için her tür duyguyu denetim altında tutmaya yönelik yöntemleri kapsamaktadır. Öğretmen, herhangi bir duygusal soruna neden olmamak için öğrencilerinin duygularını da denetim altında tutmalıdır.

Öğrencilerin gelişim süreçlerinde; öfke, utanç, suçluluk ve üzüntü gibi hallerde, duygularını bastırmaya çalışmak yerine onlara karşı daha olumlu davranışlar sergilemelidir. Yabancı dil öğretmeni, öğrencilerin davranışlarına tepki gösterirken çok dikkatli olmalıdır. Arap dili öğretim sürecinde, öğrenciler öğretmenlere ya da birbirlerine karşı yanlış veya kötü davranışlar sergileyebilirler. Bu durumda öğretmen, duygularını kontrol edebilmelidir. Kontrolünü kaybetmemelidir. Öğrencilerin duygusal sağlığına zarar vermemelidir. Arapça öğretmenleri, öğrencilerin önce insan sonra öğrenci olduklarını unutmamalıdır.

Her birey bu dünyada bir insan olarak tektir. Her bir öğrenci kendine özgü kişisel özelliklere sahiptir ve farklı gereksinimlere ve öğrenim biçimlerine ihtiyaç duyar. Bazı öğrenciler dil öğreniminde diğerlerine göre daha iyi olabilirler. Bazıları Arapça'yı daha hızlı bazıları ise daha yavaş öğrenirler. Arapça öğretmenleri, Arap dili öğretim ve öğrenim döneminde bu durumu göz önünde bulundurmalıdırlar. Önyargıları önleyebilmek için sabırlı ve hoşgörülü olmalıdırlar. Genellikle, öğrencilerin çoğu, yabancı dil öğreniminin başlangıcında kötümser bir ruh hali içerisinde bulunmaktadırlar. Birtakım korkulara sahip olan öğrenciler başarılı olamazlar.

Arapça öğretmeni, öğrencilere iyimser olmayı öğretmelidir. Telkin Yöntemini kullanarak öğrencilerini motive etmelidirler. Bunları yaparken de, öğrencilerin önyargılarını kırmalı ve onları cesaretlendirmelidirler. Arapça öğretmenleri sınıflar, dersler ya da ders kitapları konusundaki olumsuz düşüncelerini öğrencilere yansıtmamalıdır.

Bıkkınlıkla ya da mutsuz bir şekilde bakan öğretmenler, öğrencileri de olumsuz yönde etkilerler.

İyi öğretmenleri gözlemlediğinizde; onların, kendilerini kötü hissetseler bile sınıfa girdiklerinde, hemen iyi bir öğretmen görünümüne büründüklerini görürsünüz. Bundan dolayı yabancı dil öğretmeni mesleğini sevmek zorundadır. Bununla birlikte yabancı dil öğretmenleri, öğrencileri incitmeden doğru yönde yönlendirebilmelidirler. Bir öğrencinin yaptığı bir hatayı sınıf ortamında açıklamak, son derece yanlış bir harekettir. Bu, durumun gerektirdiği biçimde incelikle yapılmalıdır. Arapça öğretmeni, özel durumlarda öğrenciler için uygun önlemleri almalıdır. Sonra, öğrencilerin hatalarını yumuşak bir yolla düzeltmelidir.

Öğretmen bağırıp çağıran değil yardım eden kişidir, yanlış bir davranıştan dolayı incinen insanlar ve özellikle öğrenciler, zamanlarının boşa geçtiği hissine kapılabilirler. Öğrencilerin nasıl yönetildiğini ve gürültülü bir sınıfın nasıl kontrol altına alındığını bilmek, Arapça öğretmenleri için en önemli bir beceridir. Bu konuya etkin bir biçimde özen göstermek, yabancı dil öğrencilerinin öğrenimini olumlu yönde etkileyecektir. Öğretmenler, yabancı dil sınıflarında sorunlu öğrencilerle karşılaşabilirler. Onlar Arap dili öğretimi ve öğrenimi sürecini olumsuz etkileyebilirler. Bu durumda, Arapça öğretmeni Telkin Yönteminden yararlanmalı ve sorunu başarıyla çözmeye çalışmalıdır.

Bir yabancı dil öğretmeni, öğreten bir kişi olarak öğrencilerine yakınlık göstermelidir. Başarılı öğretmenler Arapça öğretirlerken, öğrencilerin umutlarını, beklentilerini ve sıkıntılarını bilen kimselerdir. Yine de önemli olan şudur ki; bir öğrenci, sorunu olduğu zaman, bunu kendi içinde saklamamalı, derdini öğretmeniyle paylaşmalıdır. Öğretmenler, kendilerine yaklaşılabilir kişiler olmalıdırlar. Bazen öğrenciler, sınıfta devam eden yabancı dil etkinliklerinden hoşnut olmayabilirler. Yabancı dil öğretmeni, öğrencilerin her türlü düşüncesine karşı açık olmalıdır. Etkinlikler sınıfta iyi gitmezse, heyecan ve panik yapmamalıdır. Kendine güvenmeli ve duygusal sağlığını korumalıdır. Öğretmen, öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkileyecek duygusal kırgınlıkların önüne geçmelidir. Ayrıca bir yabancı dil öğretmeni bilmelidir ki; hiç kimse mükemmel değildir.

Herkes hata yapabilir. Hata yapmak da bir tür öğrenmedir. Arapça öğretmeni, hata yapmanın doğal bir olay olduğunu öğrencilerine hissettirmelidir. Bazen bir yabancı dil öğretmeni kendi yaptığı hatalarla da eğlenebilir. Bu da; öğrencilerin, hata yaptıkları zaman kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlayacaktır.

Arapça öğretiminde konuşma becerisi, o dili ana dili olarak konuşanlar kadar doğal olmalıdır. Buradaki amaç; duygusal dili ve iletişimi öğretmektir.

Öğrenciler duygularını ve düşüncelerini dile yansıtmalıdır. Öğretmen onlara yabancı dilin duygusal ve düşünsel bölümü hakkında ders vermekten öte, bunu kendilerinin tecrübe etmesi için onlara fırsat vermelidir.

Konuşma becerisi öğretilirken, Arapça öğretmenleri duygusal okuryazarlığı kullanabilirler. Öğrenciler, duygusal gelişimlerine katkıda bulunması amacıyla bazı konuları tartışabilirler. Örneğin; öğrenciler öğretmenleri ile kıskançlık ve küçümseme konusunda tartışabilirler. Öğrenciler bu konuda oyun sergileyebilir, kitap resimlerinden yararlanabilirler ve sınıf gösterisi yapabilirler.

Bunu yapmaktaki amaç; öğrencilerin duygu ve düşüncelerini daha rahat bir şekilde dile getirebilmelerini sağlamaktır. Okullarda, konuşma becerilerini öğretmek için yabancı dili ana dili olarak bilen konuşmacılar yoksa eğer, filmler ya da televizyon programları kullanılabilir. Gerçek konular seçilip sahnelenebilir ve onlarla ilgili etkinlikler gerçekleştirilebilir. Yabancı dil öğretmenleri etkinlikleri sınıfta organize etmelidirler. Öğretmen, kuralları koymalı ve etkinliklerde öğrencileriyle beraber yer almalıdır. Bu etkinliklerde yabancı dil bilgisinin ilerlemesi için, bir yabancı dil öğretmeni öğrencileriyle duygusal konuları paylaşmalıdır. Duyguları ve dili karşılıklı olarak değiştirmelidirler.

Ana dilde kibarlık stratejilerini, Brown ve Levinson tarafından sınıflandırılmış stratejiler derlemesi ışığında ele almak gerekir (Çakır, C. 1999:40). Bu stratejiler, okullarda ve üniversitelerdeki bütün insanlarla etkin bir biçimde kullanılmalıdır. Sınıfta öğrencilere sen yapamazsın, başaramazsın gibi olumsuz kelimelerin kullanılmaması önerilmektedir. Çünkü bu olumsuz kelimeler öğrencilerin motivasyonunu kötü yönde etkileyebilir. Yabancı dil öğretmenleri her durumda ince düşünceli ve hoşgörülü olmalıdırlar. Yabancı dil öğretmenleri öğrencilerine kaba bir şekilde davranmamalıdırlar. Eğer öğrencilere karşı sert biçimde davranırlarsa, öğrenciler yabancı dil öğreniminde başarısız olurlar. Herkes birbirine sürekli destek olmalıdır. İyi bir iletişim ve işbirliğiyle, öğretmenler kendilerini daha iyi hissedecekler ve okuldaki sorunları daha kolay çözebileceklerdir. Bunun sonucunda, yabancı dil öğretmenleri kolayca başarıya ulaşacaklardır.

2.2.1.3.3. Motivasyon

Birçok dil öğretmeni, yabancı dil öğreniminde başarıya ya da başarısızlığa etki eden en önemli etkenin, öğrencilerin motivasyonu olduğunu kabul etmiştir. Bu herkesçe bilinen ve her bir okulu ilgilendiren bir gerçektir. (Donough Mc S. 1981:83)

Öğrenim alanlarının birçoğunda, başarının temelini motivasyon olduğu kabul edilir. İnsanların yapabileceklerinin sınırını yetenekleri, yaptıklarının sınırını ise motivasyonları belirler. Kişi, bir konuda başarılı olmayı istemelidir. Yabancı dil öğretmenleri motivasyonu sağlamadıkça, gereken çabayı göstermede kesinlikle başarısız olacaklardır. Motivasyon bir çeşit içsel dürtüdür ki; birisinin bir şeyi başarması için ona baskı yapar. Eğitimci, yabancı dil öğretimi ve öğrenimi sürecinde, öğrencilerin motivasyonunu sağlamak için çok çaba harcamak zorunda kalmaktadırlar.

Motivasyon, insan davranışlarından etkilenebilen, Telkin Yönteminin çok önemli bir parçasıdır. Öğretmen, öğrencinin motivasyonunda temel etmendir.

Öğretmenin davranışları, yabancı dil öğretimi ve öğreniminde çok önemli bir yere sahiptir. Arapça'ya ilginin sağlanabilmesi için, önceden olumlu bir sınıf ortamının hazırlanması zorunludur. Öncelikle; Arapça öğretmeni, Arapça öğretmeye güdülenmelidir. Yaratıcı ve hayat dolu olmalıdır. Çeşitli, yeni malzemeler ve etkinliklerle kendini geliştirme arzusu içerisinde olmalıdır. Öğretmenler ders kitaplarını seçerlerken, Arapça konusunda sadece grameri ve teorik bilgileri göz önünde bulundurmamalı; diğer önemli etmenleri de dikkate almalıdırlar. Bu konuda yabancı dil öğretmenleri daha fazla düşünmelidirler. Yabancı dil öğretmenleri, ders kitaplarındaki konular üzerinde düşünmelidirler. Ders kitaplarındaki konular, öğrencilerin düşüncelerine hitap etmelidir.

Ders kitapları canlı ve öğrencilerin ilgisini çekecek ilginç konulardan oluşmalıdır. Konular, öğrencilerin düşüncelerini harekete geçirici nitelikte olmalıdır. Arapça öğrenirken, öğrenciler düşüncelerini yönetebilmelidirler. Ders kitaplarındaki etkinlikler eğlenceli ve ilgi çekici olmalıdır. Bu etkinliklerde, yabancı dil öğrencileri gerçek yaşamla ilgili durumları tecrübe edebilmelidirler. Yabancı dil öğretmenleri; Telkin Yöntemi, duygusal zeka, drama, NLP, Çoklu Zeka vb. insancıl yöntemleri ve yaklaşımları kullanabilirler.

Öğretmenler, öğrencilerin duygularına ve düşüncelerine odaklanmalıdırlar, buna ek olarak, öğretmenler konferanslara ve profesyonel gelişim kurslarına katılmak suretiyle kendilerini geliştirmelidirler.

Bunların bir sonucu olarak; Arap dili öğretimi ve öğreniminde yeni yöntemler öğrenilebilir. Ayrıca yabancı dil öğretmenleri, diğer meslektaşları ile eşgüdüm içerisinde hareket etmeli ve bazı sorunları onlarla tartışabilmelidirler. Bu yöntem çok önemlidir. Zira; öğretmenler ve öğrenciler, öğretim ve öğrenim sürecinde karşılıklı güven oluşturmak durumundadırlar.

Eğer taraflardan biri güven kaybederse, motivasyon bundan çok zarar görecektir. Fakat her iki taraf da, söz konusu yöntemin kullanılmasıyla rahat olacaklar ve başarının gelmesi kolaylaşacaktır.

Yabancı dil öğrencilerinin davranışlarında, onlara yakın kişilerin etkileri göze çarpar. Örneğin anne-babalarının ve büyük kardeşlerinin tutumları çok önemlidir. Eğer bu kişilerin davranışları olumsuz ise, derslerde ya da etkinliklerde öğrenciler sorun yaşayabilirler ve motivasyonları zarar görebilir. Şu bir gerçektir ki; evde veya okuldaki duygusal ortamın, sınıftaki yabancı dil öğrencilerinin üzerinde mutlaka olumlu ya da olumsuz etkileri vardır. Motivasyonu sağlamak için, öğrenme ortamının öneminin gözden kaçırılmaması gerekir.

Yabancı dil öğretmenleri istedikleri gibi kendi sınıflarını seçemeyecek olsalar bile, en azından ders verecekleri sınıfların fiziksel görünümünü ve duygusal ortamını daha iyi bir duruma getirmek için çalışmalıdırlar. İlk etapta bu, güçlü bir etki uyandırabilir ve yabancı dil öğrencilerinin motivasyonunu sağlayabilir. Öğrencilerin, hoş bir sınıfta derse başlamaları, ilerleyen süreçte güdülenmelerine yardımcı olabilir.

Yabancı dil öğretmenleri, ders verecekleri sınıfları, mümkün olduğunca öğrencilerde güzel duygular uyandıracak ilginç görsel malzemelerle düzenlemelidirler. Sınıflar kendi sınıfları olmadığından dolayı bunları yapamayacak olan öğretmenler, en azından sınıfın havasını değiştirecek müzik gibi şeyleri kullanabilirler. Eğer sabit eşyalar sorun oluşturuyorsa; uygun olacaksa öğrencilere sınıfta kalkıp-oturma, dolaşma fırsatı da verilebilir.

Yabancı dil öğretmenleri, geribildirim ya da düzeltme gibi, öğrencilere karşılık verirlerken dikkatli olmalıdırlar. Birçok öğrencinin kişisel özelliklerine göre destekleyici bir ortama ihtiyaç vardır. Bütün bunların ötesinde, öğretmenlerle öğrenciler arasındaki karşılıklı anlayış, doğru davranışlara ve motivasyona etki etmesi açısından çok önemli bir konudur.

Yabancı dil öğretmenleri, dersleri ilginç ve çekici hale getirmek için çaba harcamalıdırlar. Elbette ki öğretmenler öncelikle kendilerinde bu enerjiyi ortaya çıkarabilmek için önce kendi motivasyonlarını sağlamalıdırlar. Eğer öğrencilerin motivasyonları gerçekten devam ettirilebilirse, çalıştıkları konulara, etkinliklere ve ödevlerine karşı ilgileri sağlanabilir. Öğretmenler, öğrencilerin derslere ilgilerini sağlayabilmek için, ilginç konulara ve alıştırmalara ihtiyaç duyarlar. Ders için kullanılacak materyallerin seçimi çok önemli bir konudur. Ancak, bundan daha önemlisi, bu malzemelerin derste kullanılabilmesidir.

2.2.1.3.4. Empati

Motivasyon gibi empati de yabancı dil öğretimi ve öğreniminde diğer önemli bir etmendir. Empati, kendini bir başkasının yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlayabilmektir. Diğer insanların duygularına karşı duyarlı ve anlayışlı olmayı gerektirir. Bazı insanlar bu yeteneğe doğuştan sahiptirler. Fakat bu beceri sonradan da öğrenilebilmektedir. Bir yabancı dil öğretmeni empati becerisine sahip olmalıdır. O, kendisini bir başkasının yerine koyabilmelidir. Karşısındakinin, içinde bulunduğu durumda neler hissettiğini kendi kendine sormalıdır. Bu nedenle eğitimciler, kendi öğrencilerine karşı son derece duyarlı olmak durumundadırlar.

Diğer kullanılabilecek bir yöntem ise; insanların yüzlerindeki ifadeleri okumaya ve gerçek hislerini anlayabilmek için işaretleri değerlendirmeye yoğunlaşmaktır. Yabancı dil öğretim sürecinde yabancı dil öğretmenleri bu yöntemi de kullanmalıdırlar. Öğrencilerin yüzlerindeki ifadeleri ve gerçek duygularını ele veren beden dillerini anlamaya çalışmalıdırlar. Öğrenciler bazen utangaçlıklarından, korkularından ya da cesaret edemediklerinden birçok şeyi söylemeyebilirler. Bu durumda, yabancı dil öğretmenleri öğrencilerin yüzlerine ve beden dillerine bakarak onları anlamaya çalışmalıdırlar. Beden dilini okuma ve öğrenme ile ilgili olarak günümüzde birçok kitap ve kurslar yaygınlaşmaktadır. Arapça öğretmenleri de konuyla ilgili bu tür faaliyetleri takip edebilirler. Rovenger'a göre; empati, diğer insanların duygularını anlamak ve onlara karşı duyarlı olmaktır. (Rovenger 2000: 45)

Yabancı dil öğretmenleri, öğrencilere karşı empati içerisinde olmalıdırlar. Öğrencilerin sorunları olduğu zaman, öğretmenler bunu onlarla tartışmalı ve daima onlara yardıma hazır olmalıdırlar. Çünkü öğrencilerin sorunları varsa, derslere yoğunlaşamazlar. Bu nedenle öğretmenler, anlayışlı ve hoşgörülü olmalıdırlar.

Yabancı dil öğrencilerinin hata yapması kaçınılmaz bir durumdur. Bu hatalar, yabancı dil öğretmenine, öğrencilerin etkili bir biçimde derse katıldıklarını gösterir aslında. Hatalarından dolayı duygusal zekalarını incitmemek gerekir.

Öğretmenler, öğrencilerin hatalarını en hafif bir yolla düzeltmeye çalışmalıdırlar. Zira; Arap dili öğrencileri, öğrenim süreçlerinde kendilerine sürekli psikolojik engeller yaratmaktadırlar. Duygusal açıdan kolaylıkla incinebilecek bir duruma gelmektedirler.

2.2.1.3.5. Sosyal Beceriler

Sosyal beceriler, bireylerin diğer insanlarla olumlu ve uygun bir davranış sergileyecekleri etkileşimlerle ilgilidir. Kendini tanıyan, duygularını ve düşüncelerini başarıyla yönetebilen insanlar, motive olarak ve empati kurarak sosyal durumlara uyum sağlayabilen kişilerdir.” Abramovitz (2001: 38)

Yabancı dil eğitiminde öğretmenler, öğrencileriyle sosyal ilişkilerini geliştirmelidirler. Fikirlerini ve duygularını rahat ve uygun bir şekilde onlarla paylaşmalıdırlar. Her iki taraf da, birbirlerine karşı hoşgörölü ve nazik olmalıdır. Eğer bu olumlu ilişkiler incitilirse, Arap dili öğretimi ve öğrenimi olumsuz yönde etkilenecektir. Bu da, öğrencilerin yabancı dil öğretimi ve öğrenimindeki başarı düzeylerini düşürecekler. Arapça öğretirken öğretmenler, öğrencilere sosyal becerilerle ilgili alıştırmalar yapmaları için fırsatlar tanımalıdırlar.

Bunun için, yabancı dil becerileriyle ilgili etkinlikler olduğu kadar sosyal becerilerle ilgili etkinlikler de hazırlanmalıdır. Yabancı dil etkinliklerinde öğrenciler birbirleriyle etkileşim halindedirler. Örneğin; sosyal becerileri geliştirecek rol üstlenebilirler, taklit yapabilirler ya da oyunlar oynayabilirler. İnsanlarla iletişimimiz ve sosyal becerilerimiz iyi olduğu sürece, diğer insanlarla olan etkileşimlerimiz çok daha etkin olacaktır. Yabancı dil öğretmenleri Arap dili öğretiminde edebiyatı da kullanabilirler. Örneğin romanlar, hikâyeler hangi davranışların takdire değer, hangilerinin olumsuz olduğunu şansı verir. Öğrenciler, toplumda farklı sosyal rol ve konumdaki insanlara karşı nasıl davranışlar sergilenebildiğini inceleyebilirler. Bunlar da, öğrencilere çevrelerindeki insanlarla daha iyi iletişim kurma yollarını öğretebilir. Kendi düşüncelerini ve duygularını bilen ve iyi bir şekilde yöneten, diğer insanların duygularını okuyabilen ve onlarla etkin bir biçimde anlaşılabilen insanlar, hayatlarının her alanında, başarılı olabilirler. Ayrıca onlar, eğitsel yaşamlarında da başarılıdırlar.

Kararlarımız ve davranışlarımız, kendimizi olduğu kadar sosyal ilişkilerimizi de etkiler. Bir öğrenci sigara içtiği zaman bu diğerlerini de etkiler. Saldırganlık ve şiddet okul ortamını kirletir. Sonuçta kişisel hedefler yabancı dil öğretimi ve öğreniminde azalır. Zayıf sosyal beceriler, öğrencileri, okulları, aileleri ve ortak yaşamı olumsuz etkiler. 1997 Yılında Amerika Birleşik Devletlerinde, “Sosyal Gelişim ve Duygusal Öğrenim için Güç birliği” (CASEL) üyeleri, birkaç temel sosyal ve duygusal beceriyi tanımlamışlardır:

- 1) Etkin iletişim,
- 2) Diğerleri ile ortak çalışabilme,
- 3) Duygusal oto kontrol ve uygun ifade,
- 4) Empati ve bakış açısı,
- 5) İyimserlik, eğlendirme ve farkındalık,
- 6) Hedefleri planlayabilme ve düzenleyebilme,
- 7) Sorunları çözme, anlaşmazlıkları şiddet kullanmadan hoşgörüyle çözüme kavuşturma.

Casel, sosyal gelişim ve duygusal öğrenim için meselenin ana noktalarını ortaya koymuştur. Bu ana noktalara göre dersler üç büyük alanda yoğunlaşmalıdır:

- 1) Yaşam becerileri ve sosyal yetenek.
- 2) Sağlıklı gelişim ve sorunları önleme becerileri.
- 3) Yetenekleri çoğaltma, anlaşmazlıkları çözme, geçiş dönemlerinde ve krizlerde sosyal destek ve olumlu katkıda bulunma.

2.2.1.4. Telkin Yönteminde Israrlı Çalışmanın Önemi

Israr, düşüncenin, duygunun, eylemin yani bir yaşama biçiminin aralıklı olarak tekrarlanmasıdır. Önce ağaç ve sonra da meyve olmayı bekleyen çekirdek gibi ısrar etmek gerekir. Çünkü ısrarlı çalışma sonucu başarı elde edilir ısrarsız herhangi bir başarı elde etmek oldukça zordur. Israr düşüncesi içimizde yaşadığı sürece tüm tutum ve davranışlarımızda hem başarılı olabilir hem de istikrarlı bir şekilde istediklerimizi elde edebiliriz ayrıca Israr sayesinde başarı artar, yetenekler ve hedefler kaybolmaz. (S. Ostrander 1998 :65)

Israrlı çalışmanın aşamaları:

a) Tekrar Sıklığı

Hırs bizi depresyona, yılgınlığa ve başarısızlığa sürükler. Hırs sabrımızı taşırır, her şeyi hemen şimdi isteriz bu yüzden sinir sistemimizi parçalarcasına zorlarız ve sinir sistemimiz çöker ve yaptığımız çalışmadan veya işten vazgeçmek zorunda kalırız. Oysa günlük düzenli olarak yapacağımız tekrarlar bizi daha çok motive edecek ve daha başarılı olmamızı sağlayacaktır. Israr, iki yönü keskin bir ok gibidir; aralıklı ısrar engelleri aşar, aralıksız ısrar ise kişiyi bıktırır ve bezdirir aralıklı ders çalışan öğrenci daha kolay öğrenir ama aralıksız çalışan ise bir müddet sonra artık çalışmaktan sıkılır ve verim alamaz hale gelir. Dolayısıyla tekrarlamamanın aralıklı olması yeniden güç ve enerji almak için küçük aralar verilmesi gerekmektedir. (S. Ostrander 1998 :59)

Bazı öğrenciler tekrarda aşırıya kaçarlar, aşırılık ruhsal gerginliğe, gerginlik yılgınlığa ve yılgınlık vazgeçmeye, başarısızlığa götürür. Her saniye çalışmak müthiştir ancak her saniye aynı şeyi yapmak mantıklı değildir, fayda yerine zarar verir. Başarı çok çalışmayı gerektirir ama ara vermeden ve dinlenmeden çalışmak başarısızlığa neden olur. Bir saatlik çalışmanın sonunda on dakikalık mola vermemiz hem zihinsel hem de fiziksel bakımdan rahatlamamıza yardımcı olacaktır ve yeniden çalışmaya başlamamızı sağlayacaktır.

b) Israrın Zamana Yayılımı

Israrın asıl etkisi, onu uzun süren zamana yaydığımızda gelişir. Bir günlük tekrarla bir aylık tekrarın sonuçları arasında büyük farklar bulunur. Her kişinin öğrenme kapasitesi farklıdır.

Öğrenmek istediğimiz herhangi bir konuya yoğunlaşırsak kapasitemiz ölçüsünde öğrenebiliriz ama kapasitemizin dışına çıkıp kendimizi aşırı derecede zorlarsak öğrenmede güçlükler yaşayabilir ve tökezleyebiliriz ama öğrenme kapasitemizi zamana yayarak ısrarlı bir şekilde düzenli olarak artırırsak hem bıkkınlık yaşamaz hem de kademeli olarak ve zamana yayarak istediğimiz çalışma temposunu yakalayabilir ve daha kolay başarı elde edebiliriz. (S. Ostrander 1998 :64)

2.2.1.5. Telkin Yönteminde pozitif düşüncenin önemi

Telkin Yöntemine göre pozitif düşünce çok etkili bir güçtür. Eğer kişiler her gün kü düşünce kalıplarını kontrol etmek için çaba harcamazlarsa yaşamlarında olumsuz birçok olay yaşayabilirler. Kişiler, negatif düşüncelerini değiştirerek, bilinçaltlarına pozitif düşünce tohumlarını ektiklerinde, yaşamlarında olumlu yönde çok büyük değişiklikler olmaktadır. İnsanlar düşünerek inandıkları, imgeledikleri ve olacağına kesin gözüyle baktıkları şeyleri mutlaka yaşarlar. Düşünce, yaşamımızı yöneten farkında olmadığımız en önemli unsurdur. Düşünce hızlı ve kolayca değişebilen, hafif ve ince bir enerji biçimidir. Enerjiler, kendilerine benzer nitelik ve titreşime sahip enerjileri çekme eğilimindedirler. Bu nedenle düşünce ve duygular da benzer yapıdaki enerjileri kendilerine çekerler. Sıklıkla ‘Düşündüğüm, korktuğum başıma geldi’ deriz veya az önce düşündüğümüz kişi bizi telefonla arar ya da gireceğim sınavda başarısız olacağımızı düşünürüz ve çoğu zaman da düşüncemiz gerçekleşir ve sınavda başarısız oluruz.

Pozitif düşünce, bizi çoğu kez uyarır ya da içimizdeki karışık duygulardan kurtulmamız için ruhumuza ve aklımıza olumlu sinyaller gönderir. Bu sinyaller sayesinde cesaretlenir ve yolumuza devam edecek gücü içimizde bulmamıza yardımcı olur.

Telkin Yöntemine göre hayat bir aynadır eğer biz ona gülümsersek, o da bize gülümser.

Telkin Yöntemine göre, yaşamını iyileştirmek isteyen herkes, önce olumlu düşünmeyi öğrenmelidir. Çünkü düşünceler inançları, inançlar davranışları, davranışlar da çevre ile etkileşimi belirler. Zihni sağlıklı olanların, bedenleri de sağlıklı olur. Dolayısıyla, olumlu düşünce hayatın kalitesini ve süresini de artırır. Olumlu düşünebilmek için zihnimizden olumsuz kelimeleri silmeye çalışmamız gerekir. (Freeman, Larsen, 1986:65)

Bu yaklaşım, her olayın olumlu yönlerini görebilme yeteneğini geliştirmeye de yardımcı olur. Çünkü kelimeler, düşünceyi ve inançları etkiler. Hayata yaklaşımda sorumluluk almak, esnek bir yaklaşımı benimsemek olumlu yaşam için önemlidir. Hayatta istediklerimizin kendiliğinden gelmeyeceğini, geleceği şekillendirmek için bugünden çaba gösterilmesi gerektiğini kavramalıyız. Dolayısıyla, zihinsel açıdan sağlıklı olabilmek için gerçekleri kabullenmeyi de öğrenmek gerekir. Ancak; gerçekleri kabullenmek, onlara boyun eğmek demek değildir. Önemli olan gerçekleri görmek ve onlardan değiştirebilecek olduklarımız için yapıcı eylemlerde bulunmaktır. Olumlu düşünmek ve olumlu yaşamak için insan kendine ve çevresine güvenmelidir.

Hayatı sadece onu değiştirebileceğine inananlar iyileştirir. Kendine ve çevresine güvenen, inançlı ve azimli insanlar hayatın kalitesini geliştirir. Kendileri ve çevreleri için mutluluk kaynağı olur. Yaşam ulaşılan sonuçlar değil, istenilene ulaşmak için yürüttüğümüz süreçtir. Bu süreçte bilinçli çaba göstermek, tutarlı olmak, çevremize güven vermek ulaşılan sonuçlardan çok daha büyük mutluluk kaynağıdır. Bu süreçte en önemli ve kalıcı kazanımlardan biri de elde edilen sonuçlar değil, öğrenimlerdir. Öğrenmek için sürekli bir çaba göstermek gelişmenin temelidir. Bu çaba gerçekleri kabullenme ve aynı zamanda onları değiştirme gücünü kazanmak için faydalıdır. Yaptığı işe inançla sarılan kişiler büyük bir coşku ile çalışırlar bu coşku onları başarıya ve olumlu etki yapmaya taşır. Bu nedenle insanın sevdiği konulara eğilmesi büyük önem taşır. (Carter 2001: 52)

Hayatta en demokratik olarak dağıtılmış kaynak zamandır, zaman herkes için gün 24 saattir. Zamanı iyi kullanmak ve ileride değişmesini istedikleriniz için önceden adımlar atacak cesaret ve uzak görüşlülüğü göstermek insanın olumlu düşünce yeteneğini de geliştirir olumlu düşüncenin temelinde sevgi yatar, olumlu düşünebilmek için yaptığı işi sevmek gerekir. Hayatta başarı olumlu düşünce ile başlar, olumlu söylem ve eylemlerle gelişir dolayısıyla olumlu sonuçlar elde edilebilir. (Rovenger, 2000: 34).

2.2.1.6. Telkin Yönteminde GÜDÜLENMENİN ÖNEMİ

Güdülenme, bireyin bir hedefe ulaşmak için bir davranışı başlatmasını ve hedefe ulaşana dek o davranışını sürdürmesini sağlayan güçtür. Güdülenme okuldaki öğrenci davranışlarının yönünü, şiddetini, kararlılığını belirleyen en önemli güç kaynaklarından biridir. Öğrenmek için her öğrencinin öğrenme-öğretme süreçlerine istekli katılımı, öğrenmenin gerektirdiği ilkelere uyması gerekir. (Brown 1994: 82)

Güdülenmeyi belli amaçlara ulaşmak için bir güç kazanma hali olarak aldığımızda, sınıfta gerekli şekilde motive edilmemiş öğrenci bazı olumsuz davranışlar gösterebilir. “Öğrenci derse düzenli olarak devam etmez, dikkatli dinlemez, ilgisini arkadaşlarına ya da dışarıdaki hadiselerle yöneltmiştir, ödevlerinde problemlerle karşılaşınca onlara cevap aramak istemez, derslere, konuya ilgisiz görünür. Buna karşın motivasyonu yüksek olan öğrenci ise derslerine hazırlıklı gelir, sürekli soru sorar, tartışmalara katılır, araştırmacıdır, enerjisi yüksektir. Brown (1994: 87) Öğrenciler iyi öğrenemiyorlarsa bunun başlıca sebeplerinden biri; derse, konuya ilgi duymamalarıdır. Öğretmenin yapacağı ilk şey öğrencide gizli güç olan ilgiyi temin etmektir. Etkinlik sürecindeki bir öğrenciden beklenen davranış sergileyebilmesi için yeterli düzeyde güdülenmesi gerekir. Güdüleme boyutunda yetersizlik gösteren öğrenci ulaşması gereken hedefe odaklanma bakımından problemler gösterecektir. Kendisini bir bütün olarak sorumluluk taşıdığı etkinliklere değil de konu dışı etkinliklere taşıyabilecektir.

Kısaca ifade etmek gerekirse; güdülenmiş davranışlarla güdülenmemiş davranışlar şu bakımdan farklıdır: İlgi duyma ve dikkat etmede süreklilik.

1. Davranışların yapılması için çaba göstermeye ve zaman harcamaya isteklilik.
2. Konu üzerinde odaklaşma, kendini verme ve güçlüklerle karşılaştığında istenilen davranıştan vazgeçme, sonuca gitmede ısrarlı olma ve kararlılık.

Okulda öğrenme-öğretme süreci içinde yukarıda belirtilen davranışları yapabilen öğrenci yüksek derecede güdülenmiş demektir. Öğrenmede güdülemenin etkisi ve önemini ifade eden öğrenme kuramları, öğretimde kazandırılacak davranışların hayatta öğrencinin ne işine yarayacağı, hangi problemlerin çözümünde kullanılacağı belirtilmektedir. (Brown 1994: 69)

Güdülemeyi, dıştan güdülenme ve içten güdülenme olarak iki kısımda açıklayabiliriz. Sonuçta her ikisi de öğrencinin bir davranışı gerçekleştirme sürecindeki kararlılığı hedeflemektedir. Ancak öğrenciyi harekete geçiren gücün kaynağından dolayı farklılaşmaktadır. İçten güdülenmede öğrenciyi güdüleyen unsur öğrencinin kendisi iken, dıştan güdülenmede organizma dışı unsurların organizmaya etkisi söz konusudur. Birincisinde gerçekleştirilecek davranışı organizma kendisi için gerekli gördüğünde yaparken, ikincisinde dış uyaranların etkisiyle davranışın önem ve gereğine inanılmaktadır. Burada, öğretmenlere düşen görev; öğrencileri dıştan güdeleyici uyaranlarla öğretim faaliyetlerine daha etkin katılmalarını sağlamaktır.

Okulda olumlu motivasyonu sağlamak için genel yaklaşımlar ve yapılacak belli başlı işlemler şu maddelerle ifade edilebilir.

- Öğrencide kendisine güven duygusu geliştirmek.
- Öğrencinin mevcut ilgilerinden hareket etmek.
- Öğrenmeyi öğrenci için anlamlı ve değerli kılmak.
- Herkesin kendine göre hedef ve projeler seçmesine yardımcı olmak.
- Sınıfta öğrenme için zevk verici bir ortam hazırlamak.
- Öğrencilerin ideallerinden ve tutkularından faydalanmak.
- Gerektiği durumlarda olumlu pekiştirici çalışmalarda bulunmak.
- Öğrencinin kendisine olan saygısını, güvenini ve gurur duygusunu güçlendirmek.

Öğrencileri, öğrenmeye motive etmek için yapılacak belli başlı işlemler;

- Öğrenci dikkat ve merakını sağlamaya yardım için ders materyallerinin organizasyonu, sırası ve sunumunu çeşitlendirmek
- Ders materyali hakkında öğrencileri bazı zihinsel çatışmalar (zıtlık) yönlendirmek. Örneğin, öğrencinin dikkatini çekecek bir problem olarak bir

konu tanıtmak; geçmiş deneyim ile çelişen gerçekleri kullanmak, zıt fikirleri veya gerçekleri sunmak veya mizah içermek; bir çözümü olan veya olmayan çözülmemiş problemleri sunarak bir gizem duygusu yaratmak

- Öğrencilerin ihtiyaçları, amaçları ve istekleri ile ders içeriği ve amaçları arasında ilişki kurmak
- Öğrencinin mevcut yetenekleri ve bilgisi ile yeni bilgiyi bağdaştırmak, şayet gerekli ise ilişkiyi göstermek için açık bir dil kullanmak
- Öğrencilerin aşına olduğu süreçler (yöntemler), genel kavramlar veya beceriler ile ders materyalini birleştirmek için örnekler veya benzetmeler kullanmak
- Önemli kişisel güdülerini tatmin için öğrencilere fırsat vermek (Örneğin, yüksek başarı isteği)
- Ne çok yüksek ne çok düşük akademik başarı seviyesi oluşturma (şayet, algılanan başarı seviyesi çok yüksekse, öğrenciler düşük çaba (ısrar) seviyesine sahip olacak ve hatta başarmak için yeteneğe sahip oldukları zaman dahi başarıya ulaşmak için çalışmayı terk edecektir; şayet algılanan seviye çok düşükse, öğrenciler aşırı güvene sahip olma eğilimindedir ve öğrenmek için fazla yeni bir şeyin olduğuna inanmazlar.)
- Hangi bilgi ve becerilerin test edileceğini açıkça belirtmek (öğrenciler, yüksek seviyede beklenen bir başarı olduğu zaman, yüksek seviyede çaba gösterme eğilimindedirler.)
- Öğrencilere başarı için gerçek beklentiler oluşturmaya yardım etmek için ders amaçlarınızı ve performans gerekliliklerini tanımlamak,
- Öğrencilere kendi amaçlarını gerçekleştirmek için yollar sağlamak,
- Öğrencinin kendi içsel kontrolünü geliştirecek seçeneklerin sağlanması (Örneğin, kendi hızına göre ilerleme, ödevler için seçenekler) ,
- Anlamlı bir şekilde yeni becerileri uygulamak için öğrencilere fırsatlar sağlamak,
- Uğraştırıcı bir işte başarıyı elde eden öğrencilere pozitif tepki (geribildirim) vermek başarı için gerekli kriteri gerçekleştiren performans için tebrik niteliğinde açıklama yapmak gerekir. Brown(1994: 76)

2.2.1.7. Telkin Yönteminde olumsuz düşüncüyü olumlu düşünceye dönüştürme

Önyargıları, korkuları bırakıp daha özgür daha bilinçli ve daha gerçekçi olma yoluna girdiğimiz zaman olumsuz düşüncelerimizi olumluya dönüştürmeye başlarız. Önyargılarımızı ve korkularımızı bir tarafa bırakıp olumlu düşünmeye başladığımızda algı düzeyimizde ve anlama kapasitemizde bir artma olur bu sayede düşüncelerimizi olumsuz zeminden daha olumlu bir zemin üzerine oturturuz ve daha başarılı oluruz. (S. Ostrander 1998 :73)

Tablo 2 Olumsuz Düşünceleri Olumluya Dönüştürme

Olumsuz düşünceler	Olumsuz düşüncelerin Olumlu düşünceye dönüşmüş hali
1-) Ya hep ya da hiç biçiminde düşünme	Gerçekle temas kurup, gerçeği olduğu gibi değişik derecelerde temsil edebilmeyi öğrenme
2-) Denetim	Yaşamı denetlemekten vazgeçme ve kendini hayatında olup bitenlerden makul ölçülerde sorumlu hissetme
3-) Aşırı sorumlu ya da sorumsuz olmak	Kendi yaşamından, iyi tanımlanmış belirli ölçüler içinde sorumlu olma
4-) Güven duymama	Gerçekçi sınırlar içinde güven duygusu geliştirme
5-) Kendi olarak hareket edememe	Duygu, düşünce ve davranışlarını olduğu gibi gösterebilme anlayışına kavuşma
6-) Duygularını ifade edememe	Duygu ve düşüncelerinin farkına varabilme, onları ifade edebilme
7-) Kendini değersiz görme	Kendini diğer insanlardan ne aşağı, ne de üstün görme her insan gibi kendisinin de değerli ve saygıya değer olduğunu kabul etme

2.2.1.8. Telkin Yönteminin Uygulanmasında Ortaya Çıkan Psikolojik Engeller

Telkin Yöntemi ile ilgili çalışmalarda bazı psikolojik engellerin öğrenmeyi engellediği ortaya çıkmış , bunlar genelde şu başlıklar altında toplanmıştır.

2.2.1.8.1. Psiko dilbilimsel zorluk

Bu zorluklar dil öğrenim sürecinin psiko dilbilimsel yönleriyle ilgilidir. Bu büyük ölçüde dilin nasıl öğrenilip, nasıl depolandığına odaklanan dil ve akıl arasındaki ilişkidir. Psikolojik destekli öğretim yöntemlerinden biri olan Telkin Yöntemini ortaya koyan Bulgar psikiyatrist Lazanova göre, dil becerilerindeki yavaş ve yetersiz öğrenmenin nedeni psikolojiktir. Öğrencinin yaşadığı yapamayacağı başarılı olamayacağı korkusu, kendine güven duymayıştan kaynaklanan psiko dilbilimsel bir zorluktur.

2.2.1.8.2. Kaygı

Üzerinde en çok inceleme yapılmış duygusal durumlardan biri olan kaygı, genellikle fiziksel veya zihinsel gerginlik, endişe, tedirgin hissetme, hayal kırıklığı ve kuşku durumları olarak tanımlanır. Scovel (1988:134), kaygıyı “endişe, evham durumu, belirsiz ve anlaşılmaz bir korku” olarak tanımlamıştır.

İnsanlar yaşamları boyunca çok farklı kaygı çeşidini tecrübe ederler. Ancak yabancı dil öğretiminde ve öğrenim sürecinde çok büyük bir rol oynadığı muhakkaktır. Brown(1994: 98), yabancı dil öğreniminde, önyargılarımızı bir kenara bırakmamız gerektiğini ifade eder.

Bu duygusal olgu iki biçimde ayrılabilir: Kaygı karakteri (kişisel özellik) ve kaygı durumu. Kaygı karakteri, kişilerin hayattaki değişimlere karşı verdiği alışılmış bir karşılıktır; bu tip insanlar her durumda kaygı hislerini kullanırlar yani her zaman kaygılanırlar. Kaygı durumu ise belli durumlarda çok daha şiddetli tepki vermedir.

Geçici veya durumsal seviyede kaygı durumu, belirli olay ve davranışlar hakkında ortaya çıkar. Bu gerçeklerden şöyle bir sonuca ulaşmak mümkündür; yabancı dil öğreniminde ortaya çıkan kaygı, bireysel durum ile ilgilidir.

Brown (1994: 86), yabancı dil kaygısı bileşenlerini üç madde altında özetlemiştir.

- 1) İletişim endişesi, öğrencilerin mantıklı düşünce ve fikirlerini layıkıyla ifade edemeyecekleri hissine kapıldıklarında ortaya çıkar.
- 2) Olumsuz sosyal değerlendirme korkusu, öğrencinin diğerleri üzerinde olumlu bir sosyal izlenim oluşturma ihtiyacından ortaya çıkar

3) Kaygı ve endişeyi akademik bir değerlendirmeye sına yabanc dil kaygısının dil öğrenim sürecinde olumsuz bir etkisinin olduğunu göstermektedir.

2.2.1.8.3. Özgüven

Özgüven, genellikle kendimizi nasıl hissettiğimiz ve nasıl değerlendirdiğimiz ile alakalıdır. Özgüven insan davranışını etkileyen en önemli yöndür.

Çünkü; özgüven, özsaygı, kendini bilme ve insanın kendi kapasitesine inanması başarılı olabilmek için gereklidir.

Yapılan araştırmaların çoğu; özgüven ve okul başarısı arasında büyük bir bağlantı olduğunu ortaya çıkarmıştır. Gage ve Berliner (1979:159), “ Kendine olan özgüveninin seviyesi okuldaki başarının seviyesini direkt olarak belirlemez. Öğretmenler, öğrencilerinin akademik olarak başarı veya başarısızlıklarına konsantre olmalıdırlar.” demektedir.

Eğer akademik başarı özgüveni getirirse bazı müdahaleci değişkenler ortaya çıkar. Bu müdahaleci değişken kişisel beklentilerdir. (Özgüven, başarı ve istek). Beklentilere bağlı olarak başarı artarken özgüven de artar ve bu durumda başarı, beklenti ve özgüven ile sınırlı kalabilir.

Brown (1994: 77), özgüven seviyelerini üç başlık altında özetler:

1) Genel özgüven: genel özgüvene sahip kişiler başarı yolunda kendilerine gerçekleştirebilecekleri hedefler koyup bu hedeflere ulaşmak için mücadele eder ve çalışırlar. Hedeflerine ulaştıklarında ise bunun keyfini yaşayıp, kendilerine olan güvenlerini pekiştirip bir sonraki hedef için düşünmeye ve çalışmaya başlarlar. Bu tarz insanlar kendilerini ve hayatı gerçekçi ve objektif bir gözle irdelerler.

2) Özel özgüven, kişinin kendisine özel bir hedef belirleyerek kendine ait olan yeteneklerini ortaya çıkararak istediği hedefe ulaşmaya çalışmasıdır.

3) Görevsel Özgüven bazı özel durumlarda birtakım özel görev ve sorumluluklarla ilgilidir.

Görevsel Özgüven genel olarak yabancı dil öğretiminde karşılaşılabilen durumdur. Yabancı dil öğrenim sürecinde, konuşma yazma ve bazı diğer sınıf alıştırmalarında olduğu gibi görevsel özgüven de bu sürecin bir kısmında

karşılaşılabılır. Heyde (1979 : 65), bir çalışmasında Durumsal özgüvenin yabancı dil öğretiminde özellikle konuşma ve yazma sürecinde olumlu etkilerinin olduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak; özgüven, yabancı dil öğrenim sürecinde ve özellikle konuşma başarısında önemli bir değişken olarak karşımıza çıkar.

2.2.1.8.4. İçedönüklük ve Dışadönüklük

Yabancı dil öğretiminde; kişilik özellikleri, gerek öğretmenin ve gerekse öğrenci için önemli bir faktördür. Bu noktada, içedönüklük ve dışadönüklük bu alanda karşımıza çıkan özelliklerdir.

İçedönüklük ve dışadönüklük psikolojik ve biyolojik olarak iki farklı bakış açısıyla tanımlanabilir. Biyolojik açıdan Morris (1979:7), içedönüklük ve dışadönüklük arasındaki farkın biyolojik olduğunu ve beynin ağ gibi olan aktifleştirme sistemine bağlı olduğunu iddia eder.

Bu, çevredeki uyarılar sonucunda oluşan sinirsel itmelerin beynin uyandırma seviyesini kontrol ettiğini gösteren bir sistemdir. İçedönükler, dışadönüklere nazaran daha yüksek seviyede uyarıcılar alırlar. Bu farklı uyarıcı seviyeleri, içedönüklerin ve dışadönüklerin farklı davranışların ve tutumsal tercih ve eğilimlerine yol açmaktadır. Psikolojik açıdan, dışadönükler diğer insanların kişiliklerini araştıran, sosyal etkinlikleri veya konuşmaları takip eden, atılgan ve ani hareket eden kişilerdir. Diğer taraftan içedönükler, sosyal ortamlar kendileri için aşırı uyarıcı olabileceğinden sosyal olarak çekingendirler. Kendi duygu ve düşüncelerini inceleyen, sakin, atılgan olmayan ve insanlarla konuşmaktansa kitap okumayı tercih eden kişilerdir. (Knowles 1982: 49)

Yabancı dil öğrenim sürecinde, dışadönüklüğün dil öğrenimindeki başarıyı yükselten bir faktör olduğuna inanılır. Buna rağmen içedönüklük ve dışadönüklüğün dil öğrenim sürecine yardımcı olduğu veya engellediği tam olarak net değildir. Bununla birlikte, bazı çalışmalarda içedönüklük – dışadönüklük ve sözel yeterlilik arasında bir bağ olduğu söylenmektedir. Bir yabancı dil sınıfında dışadönük bir öğrenci hedef dilde daha fazla yeterlik elde ettiği varsayılır çünkü hedef dili konuşan kişiyle pratik yapma şansını daha iyi kullanır.

Sonuç olarak; öğretmen, öğrencide gerektiği kadar dışadönüklüğü ortaya çıkarmaya çalışmalı, kültürel normlara, öğrencinin sınıfta konuşma isteğine ve öğrenciden öğrenciye değişen en uygun noktadaki içedönüklük ve dışadönüklük olgusuna karşı hassas olmalıdır.

2.2.1.8.5. Bireysel Farklılıklar

Yabancı dil öğrenim sürecinde, dikkate alınması gereken çok çeşitli bireysel farklılıklar vardır. En belirginleri; eğitsel yetenek, başarı seviyesi, yaş, cinsiyet, öğrenim biçimi ve kültürdür.

Genel olarak, öğrencilerdeki bireysel farklılıkları ele alan üç farklı yaklaşım vardır. İlk olarak, öğretim etkinlikleri geliştirilebilir ve öğretimsel sürecin bir parçası sayılabilir. İkinci yaklaşım; öğrencinin geçmişine, başarısına, kabiliyetine ve diğer özelliklerine saygı duyarak değişkenliği azaltmak için sınıflar arası veya sınıf içi bir çeşit gruplaşmayı sağlamaktır. Üçüncüsü, öğretim sürecinde şartları kendiniz değiştirebilirsiniz.

2.2.1.8.6. Tutum (Tavır)

Yabancı dil öğrenim sürecinde, dikkate alınması gereken diğer bir etken ise tutumdur. Tutum yabancı dil öğreniminde önemli bir yer tutar çünkü içsel ve dışsal tavırlar nedeniyle kişinin başarı düzeyi olumlu ve olumsuz yönde etkilenir.

Tutum terimi, birçok araştırmacı tarafından tanımlanmıştır ve yabancı dil öğretiminde en etkili faktörlerden birisidir. Psikolog Gordon Allport (1955:48) bu terimi şöyle tanımlamıştır: “Tutum, bir kişinin tecrübeleri sonucu, bir süre içinde elde edilmiş psikolojik durumlardır; bu tutumlar bireyleri belirli şekillerde hareket etmeleri yönünde etkiler ve çevresine oldukça istikrarlı bir üslupta karşılık verir.”

Richard Eiser (1986:49) “tavır” terimini şöyle tanımlar: “Bir kişinin davranışının ifadesidir.” Eiser’e göre üç tür tutum vardır.

1.Eleştirci/Mantıksal Engel: Kişinin başkaları başarır, ama ben asla başaramam şeklindeki yorumları.

2.Sezgisel/Duyusal Engel: Daha önceki deneyimlerin, beceriksizliklerin kişinin güvenini sarsması, gelecekteki hayatını da etkiler.

3.Etik/Ahlaksal Engel: İnsanların çoğu öğrenmenin zorlu, sıkıntılı ve ağır bir iş olduğuna şartlanmışlardır.

Bu olumsuz tutumlar her insanda bulunur bunlar içsel ve dışsal etkenlerden kaynaklanır içsel nedenler kişinin olumsuz düşüncelerinin yoğunluğundan ve kendine güvenememesinden kaynaklanan etkenlerdir. Dışsal etkenler ise çevrenin olumsuz düşüncelerinin kişiyi etkilemesi ve başarılı olamayacağı duygusuna kapılmasına neden olur.

2.2.1.9. Telkin Yönteminin Arapça Derslerinde Uygulanması

Sınıfa ilk girildiğinde alışıla gelmiş sınıflardan çok uzak ve farklı bir ortamlara karşılaşılmaktadır. Sınıf içinde her şey çok parlak ve renklidir. Duvarlarda asılı çok sayıda poster bulunmaktadır. Bu posterlerin bir çoğunda dili öğrenilen ülke ile ilgili seyahat görüntüleri ve bir kısmının da üstünde dilbilgisi kuralları yazılıdır. Birinde fiil çekimleri diğerlerinde zamirler ve iyelik ekleri vs. yazılıdır. Ayrıca üzerinde bazı çalgı aletlerinin, çeşitli şapkaların, maskelerin olduğu bir masa vardır.

Öğretmen sınıfa girer ve anadilde öğrencileri selamladıktan sonra bundan sonra yeni ve heyecanlı bir dil öğrenim tecrübesi yaşayacaklarını söyler. Dil öğrenmek için çabalamınıza gerek kalmayacak, kendiliğinden dili konuşmaya başladığınızı fark edeceksiniz, öncelikle hepiniz kendiniz için yeni isimler seçeceksiniz, bu çok eğlenceli olacak der. Öğretmen bununla beraber, bu yeni tecrübelerinde onların yeni bir kimliğe ihtiyaç duyacaklarını açıklar. Öğretmen, sınıfa üzerinde farklı renklerde farklı isimlerin yazılı olduğu bir poster gösterir. Posterin bir kenarında bayan diğer kenarında bay isimleri yazmaktadır. Her birine bir isim seçmelerini söyler. Öğretmen isimleri tek tek okur ve öğrenciler de tekrarlar. Öğrenciler isimleri seçer ve söyler öğretmen de onların seçimlerinden dolayı tebrik eder. Daha sonra öğretmen öğrencilerden tüm dersler boyunca kullanacakları seçtikleri yeni kimlikle ilgili hayali bir biyografi oluşturmalarını ister. Ancak şimdilik sadece yeni isimlerine bir meslek seçmelerini söyler ve pantomim yaparak pilot, sarkıcı, marangoz veya ressam gibi meslekleri hareketleriyle ifade eder ve öğrenciler bu mesleklerden istediklerini seçerler. Öğretmen öğrencileri yeni isimleriyle selamlar ve onlara meslekleriyle ilgili bazı sorular sorar. Öğrenciler onun hareketlerinden ne sorduğunu çıkartır ve evet -hayır şeklinde cevap verirler.

Daha sonra onlara, iki kişinin selamlaşıp birbirlerine mesleklerini sorduğu ufak bir diyalog öğretir. Sınıfta bu diyalog üzerine iyice alıştırma yapıldıktan sonra, öğrenciler tek tek öğretmene kendilerini tanıtırılar daha sonra çalgı aletleriyle beraber kolay ve neşeli şarkı söylerler. Öğretmen bundan sonra başka bir aşamaya geçtiklerini açıklar ve her birine yirmi sayfalık çalışma kağıdı dağıtır.

Çalışma kağıdı, öğretmenin anadile tercüme ettiği uzun bir diyalog içermektedir. Bu yirmi sayfalık çalışma kağıdını çevirdiğinizde sağ sayfanın yarısında diyalogun Arapça metni diğer yarısında ise anadil tercümesi yer almaktadır. Sol sayfada ise diyalogda geçen bilinmeyen kelimeler ve dilbilgisi kuralları anadilde ayrıntılı bir şekilde anlatılmış olarak yer almaktadır. Ayrıca bu kelime ve kurallar metinde koyu olarak yazılmıştır.

Tüm yirmi sayfa boyunca kimi zaman da ünlü klasik resimler yer almaktadır. Öğretmen, kimi zaman anadilde, kimi zaman hedef dilde, kimi zaman da pandomim yaparak diyalogu öğrencilere açıklar. Bazı zamanlar ise öğrencilerin dikkatini sol sayfada yazılı olan kelimelere ve dilbilgisi kurallarına çeker. Sonrasında diyalogu Arapça olarak okuyacağını öğrencilerinden takip etmesini ister, onlara yeterli zaman vererek diyalogun hem Arapçasını hem anadil tercümesini sessizce okumaya çalışmalarını ister. Sadece eğlenmeye bakın diyerek telkin eder. Öğretmen, Mozart'tan müzik koyarak alçak bir sesle diyalogu okumaya başlar. Müziğin ritmine kendi sesini uyarlar ve ses tonunu ona göre ayarlar. Öğrenciler de öğretmenlerinin okuduğunu kendi çalışma kâğıtlarından takip ederler. Öğretmen zaman zaman durarak öğrencilerin müziği dinlemelerini sağlar. İki üç dakikada bir de bütün sınıf seslerini müziğe uydurarak öğretmenin ardından tekrarlarlar. Bu müzikli alıştırımdan sonra derse ara verilir. Öğrenciler sınıfa döndüklerinde, duvara üzerinde sakinleştirici bir manzaranın bulunduğu büyük bir resim asılmış olduğunu görürler. Öğretmen, diyalogu tekrar okuyacağını ancak bu sefer onlardan sadece dinlemelerini ister. İkinci defa diyalogu okurken normal hızda okur ikinci okumanın bitmesiyle ders sona erer. Herhangi bir ödev verilmez ancak öğrencilere diyalogu bir kere yatmadan önce bir kere de sabah kalkar kalkmaz okumaları önerilir.

Diğer ders; öğretmen, öğrencileri selamladıktan sonra onlardan tekrar yeni kimliklerini tanıtmalarını ister ve sonra çalışma kâğıtlarını çıkarmalarını söyler. Öğretmen çantadan bir şapka çıkarır şapkayı kafasına koyar ve kendini işaret ederek diyalogdan bir karakterin ismini söyler. Bir başkasının da şapka giymesini işaret eder. Bir kız gönüllü olarak çıkar ve şapkayı giyer. Çantada kalan diğer üç şapka da bu şekilde bir oyun havasında dağıtılır. Öğretmen, şapka giymiş olan dört öğrenciden diyalogdan seçtikleri karakterin ufak bir repliğini okumasını ister. Okumaların bitmesinden sonra dört farklı öğrenci şapkaları giyer ve diyalogdan kendi karakterlerinin ufak bir repliğini okur.

Bu dörtlüden, parçayı zgn bir Şekilde okumaları, diğەر dörtlüden kızgın Şekilde ve son dörtlüden de neşeli bir Şekilde okumaları istenir.

Daha sonra, ğretmen diyalog hakkında Arapça sorular sorar, aynı zamanda Arapça'dan anadile ve anadilden Arapça'ya bazı cümleleri çevirmelerini de ister. Bazen de bazı Arapça satırları kendisinden sonra tekrar etmelerini ister. Öğretmen böylelikle sınıf ortamını hep canlı ve eğlenceli tutar. Öğretmen, ğrencilere içinde Arapça isimlerin ve mesleklerin geçtiği bir ocuk Şarkısı ğretir.

Öğretmen, Őarkıyı söyler öğrenciler gülerek ve alkıŐlayarak Őarkıya eŐlik ederler. Őarkıdan sonra ğretmen, öğrencilerden ayağa kalkmalarını ve bir daire oluşturmalarını ister. Eline yumuşak bir top alır ve topu bir öğrenciye atarken ona Arapça adının ne olduğunu sorar. Topu alan ğrenci adını söyler ve topu bir başka arkadaŐına atarken ona mesleğini sorar. Topu yakalayan mesleğini söyler ve oyun böylece eğlenceli bir Şekilde devam eder, ders bitmiŐtir. dev verilmez ancak dilerlerse diyalogu tekrar okumaları istenir.

Haftanın nc dersinde öğrenciler bu diyalog üzerine çalışmaya devam ederler. Diyalogu okumak yerine yeni öğrenmeye baŐladıkları dili daha yaratıcı kullanmaya yönlendirilirler. Rekabet içeren oyunlar oynarlar, rol yaparlar ve skeç yaparlar, diğەر hafta sınıfa yeni bir diyalog tanıtılır ve bu haftadaki tekniklerle dersleri tekrar ederler. Daha yüksek seviyedeki, mesela; orta seviye bir Arapça sınıfında öğrenciler, dikdörtgen bir sınıfa otururlar, masanın üzerinde bir takım oyuncaklar ve materyaller vardır. Duvarda yine posterler asılı ancak bu sefer üzerlerinde daha karmaşık dilbilgisi kuralları yazılıdır. Öğretmen, bir yazardan bir hikye okur yeni kelimelerin eŐanlamlarını ve açıklamalarını yapar. Parçanın bir kısmını ğretmen, bir kısmını öğrenciler, koro halinde diğەر kısmını da öğrenciler tek tek okurlar. Parçanın sonunda yeni kelimelerin anlamları, kökleri ve yeni ifadeler yazılıdır.

Orta düzey Arapça bilen bu öğrenciler, derse kendi bildikleri yeni kelimeleri, tercümeler vasıtasıyla eklemeleri için cesaretlendirilir. Öğrenciler, daha karmaşık zamanlar ve yapılar kullanırlar. Öğretmen, tıpkı başlangıç düzeyindeki gibi, ders sonunda yeni kelimelerin ve yapıların listelendiği ilk hikyeyi klasik müzik eşliğinde okur, diğەر günlerde derslerde okuma, Şarkı söyleme, tartışma, hikaye anlatma, dilbilgisi ve telaffuz oyunları ve yazma yarıŐmaları yapılır.

2.2.1.10. Telkin Yönteminin Arapça Derslerinde Uygulanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Yabancı dil öğretmenleri, Arapça öğrenen öğrencileri incelediklerinde, genellikle öğrencilerin, bazı sorunlardan sıkıntı çektiklerini görürler. Bu sorunlar; motivasyon güçlüğü, önyargılar, içe kapanıklık, düşük not alma, çevreleriyle iyi ilişkiler kuramama, saldırganlık, sinirlilik ve mutsuzluk vb. şekilde sıralanabilir. Öğrencileri etkileyen bazı etkenler genel olarak aşağıda listelenmiştir:

- Motivasyon
- Yabancı dil öğretim ve öğrenim yöntemleri
- Yabancı dil öğretmenin davranışları
- Ders kitapları ve yabancı dil öğretim materyalleri
- Ortamın uygunluğu
- Öğretmenin tutumu
- Öğrenci tutumu

Öğrencilerin Arapça öğrenimlerinde başarısız olmalarına neden olan, çevre, öğretmen, motivasyon, stratejiler, kendi kendine çalışma ve sosyal etkinlikler ile ilgili etkenler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 3. Öğretmen Strateji ve Davranışları

- Öğretmenin öğrencilerine karşı davranışları   - Kararlı ve istekli olma   - Arapça'dan Türkçe'ye çeviri   - Öğrencileri notlarına göre değerlendirme

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, yabancı dil öğretmenlerinin öğrencilere karşı tutum ve davranışlarının, Arap dili öğretimi ve öğreniminde anahtar etken olduğu görülür. Bu etken, Telkin Yöntemi açısından temel bir unsurdur. Yabancı dil öğretmenleri öğrencilerin duygularına, isteklerine ve beklentilerine karşı duyarlı olmalıdırlar. Öğrencilerin düşüncelerine ve isteklerine cevap verebilmelidirler. Arapça öğretmenleri, öğrencilerine karşı kayıtsız davranmamalıdırlar. Aksi takdirde, öğrencilerin önyargıları artar ve motivasyonları düşebilir.

Öğretmen sorumluluk sahibi birisi olmalıdır. Öğrencisinin, yabancı dil öğrenimine olduğu kadar, motivasyonuna da özen göstermelidir. Esnek olmalıdır, sert olmamalıdır. (Kolb 1984:117)

Yabancı dil öğretmenleri, aynı zamanda sabırlı olmalıdırlar çünkü bazen öğretmenin uyarısına rağmen, öğrenciler istenmeyen davranışlarda bulunmaya devam edebilirler. Ya da bazı öğrencilerin Arap dili öğrenimleri yavaş ilerleyebilir. Bu durumda öğretmenler, yavaş öğrenen bu öğrencilere karşı sabırlı olmayı başaramamalıdır. Hemen mükemmel bir performans beklmeleri doğru olmaz. Arapça öğretmenleri, mesleklerinde kararlı ve çok istekli olmalıdırlar. Öğretmen, öğrencilerini motive edebilecek yetenekte olmalıdır. Yabancı dil öğretmenleri, öğrencileri motive etmek için öncelikle zihinlerindeki engelleri aşmalıdırlar.

Öğrencilerin, dikkatlerini ve ilgilerini çekebilecek yeterlilikte olmalıdırlar. Bunun için Arapça öğretmenleri, sürekli olarak eğitim bilgilerini geliştirmeli, çeşitli eğitici programlara katılmalıdırlar. Öğrencilerin, yabancı dil öğrenimindeki performansları, sadece aldıkları notlara göre değerlendirilirse, tembel ya da çalışkan öğrenciler olarak sınıflandırılmış olurlar. Öğrencileri yalnızca aldıkları notlara göre değerlendirmek, doğru bir yol olmaz. Notlar, Arap dili eğitimindeki başarı düzeyini doğru bir şekilde göstermek için yeterli değildir. Böyle bir sınıflama yaparak öğrencileri değerlendirmek, yabancı dil öğrencilerinin, öğrenmeye karşı ilgileri ve motivasyonları azalabilir. Bu nedenle Arapça öğretmenleri, öncelikle öğrencileri, duyguları ve düşünceleri olan birer birey olarak görmeli ve daha sonra onları, yabancı dil öğrencileri olarak kabul etmelidirler. Öğretmenler, sınıfın en iyilerinin çalışkan öğrenciler olduğu izlenimini vermemelidirler. Bu davranış öğrencileri olumsuz etkiler.

Arapça öğretmenleri, başarısız öğrencilere, Arap dili öğretimi ve öğrenimindeki hedeflerine ulaşabilmeleri için onlara yardımcı olmalıdırlar. Öğrencilerin, Arapça öğrenimlerinde onları başarısızlığa iten önyargılarını ve olumsuz düşüncelerini çözmeye çalışmalıdırlar. Bunun yanında, yabancı dil öğretmenleri, Arapça öğreniminde hata yapmanın kaçınılmaz olduğunu; bunun, eğitimin doğal bir süreci olduğunu sınıflarda vurgulamalıdırlar. Yapılan bu hatalar, öğrenmenin gerçekleştiğine işarettir. Sınıfta, yanlış yapmaktan korkulmaması ve bunun doğal bir durum olduğu sürekli olarak belirtilmelidir.

Tablo 4 Arapça Öğreniminde Çevrenin Etkileri

- Evdeki sorunlar
- Arkadaşlar arasındaki sorunlar
- Fiziksel öğrenme ortamı
- Motivasyon eksikliği

Arapça öğrencilerinin, Arap dili öğretimi ve öğrenimlerindeki çevre ile ilgili olan başarısızlıklarını gösteren tablodur. Buradaki ilk unsur, evdeki sorunlardır. Bilindiği üzere aile, öğrencilerin kişisel ve eğitsel gelişimlerinde en önemli bir etkidir. Öğrenciler, ilk eğitimlerini önce ailelerinden alırlar. Aileler, çocuklarının kendi kendilerini nasıl tanıyacaklarını, duygularını ve düşüncelerini nasıl yöneteceklerini, kendilerini nasıl kontrol edebileceklerini, diğer insanların duygu ve düşüncelerini nasıl anlayabileceklerini ve sosyal ilişkilerini nasıl denetim altında onlara öğretilmelidirler. Yazıktır ki; her aile ilk duygusal ve zihinsel eğitimin öneminin farkında değildir. Bundan dolayı çocuklar okula başladıklarında sıkıntı çekmektedirler. Motivasyon eksikliği, akranlarıyla ve öğretmenleriyle yaşadıkları başarısız ilişkiler onların başarı oranlarını düşüren etkenlerdir. Sonuçta bütün bu sorunlar, onların Arap dili öğrenimlerini olumsuz etkilemektedir. Arapça öğrenmek istemeyebilirler ve belki de başarısız birer öğrenci olurlar.

Eğer aileler, çocuklarının okulda başarısız olmalarını istemiyorlarsa, onların evdeki zeka gelişimlerine dikkat etmelidirler. Diğer önemli bir etken de arkadaş çevresi ile ilgili olan sorunlardır. Sosyal iletişimi eksik olan öğrenciler, sınıfta iyi arkadaşlıklar kuramayabilirler. Bu durumun etkileri de, sınıfa ve onların Arapça öğrenimlerine yansır.

Örneğin; yabancı dil sınıflarında, yabancı dil öğrencileri bazı hatalar yaparlar. Bunlar genellikle telaffuz hatalarıdır. Hata yaptıklarında sınıftaki diğer öğrenciler onlara gülebilirler. Çoğu öğrenci bu durumu önemsemeyecek kadar güçlü değildir. Sonuç olarak, utanç hissine kapılacak ve motivasyonlarında bir düşüş olacaktır. Bundan dolayı, sınıfta bir daha böyle bir duruma düşmemek için konuşmama eğilimi gösterebilirler. Bu da, Arapça öğrenimlerini olumsuz yönde etkiler. Yabancı dil sınıflarındaki öğrencilerin birbirleriyle etkileşimleri, birçok açıdan onların Arapça öğrenimlerini etkilemektedir. Bazen öğrenciler, çevrelerindeki arkadaşlarından, sigara, kötü söz söyleme ve argo konuşma gibi kötü alışkanlıklar edinebilirler. Bu alışkanlıklar çevrelerine zarar verir. Kötü davranışlar sınıfa da yansır.

Dersi ve diğer öğrencileri olumsuz etkiler, rahatsız eder. Dahası, öğrenciler Arapça öğrenimlerinden uzaklaşabilirler. Böyle bir durumda yabancı dil öğretmenleri harekete geçmelidirler. Bu tür sorunları ortadan kaldırmak ya da azaltmak için gerekirse okul yönetimi ile ortak çalışmalıdırlar.

Öğrencileri motive ederek onların özgüvenlerini sağlamada yardımcı olmaları gerekir. Arap dili öğrenimi ve öğretiminde sınıf ortamı, Arapça öğrencileri açısından çok önemlidir. Özellikle yabancı dil sınıfları, öğrencilerin duygu ve düşünceleri göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır. Yabancı dil öğrencileri, sınıf ortamının fiziksel yapısından rahatsızlık duymamalıdırlar. Aksi takdirde dil öğrenimindeki başarı düzeyleri düşüş gösterebilir. Bundan dolayı sınıf ortamı çok iyi olmalıdır. Sınıf ortamı öğrencilerin kendilerini rahat hissedebilecekleri şekilde dizayn edilmeli ve öğrencileri psikolojik olarak rahatlatmalıdır.

Tablo 5 Arapça Öğreniminde Motivasyonun Önemi

- Öğretmen ve öğrenme yöntemleri   - Öğrencilerin psikolojik durumları   - Ders kitapları   - Arapça'nın öneminin vurgulanmaması

Yabancı dil öğreniminde, hatta eğitimin her alanında motivasyon, bir işteki başarının ya da başarısızlığın çok önemli bir etmenidir. Çoğu araştırma, motivasyon ile başarı arasında sıkı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Olumlu yönde motive olmuş öğrencilerin, yabancı dil öğrenimlerinde daima başarılı oldukları görülmektedir. Eğer motivasyon konusunda bazı sorunlar ortaya çıkarsa, Arapça öğrenim süreci karmaşık ve zor bir hal alabilir. Bu nedenle Arapça öğretim yöntemleri seçilirken ve uygulanırken, Arapça öğretmenleri ilk olarak insan odaklı, insancıl yaklaşımları ele almalıdırlar. Öğretmenler, bıkkınlığa neden olan ezberciliğe ve tekrarcılığa dayalı yabancı dil öğretim yöntemlerini bir kenara bırakmalıdırlar. Yabancı dil öğretmenleri öğrencilerin yaratıcılıklarını ve düşüncelerini dikkate almalıdırlar.

Öğrencilerin, Arapça öğreniminde, yaratıcılıklarını ve düşüncelerini uygulama fırsatları bulabilecekleri yöntemleri kullanmalıdırlar.

Eğer öğrenciler, Arapça öğrenimlerine duygularını ve düşüncelerini katarlarsa, bu süreç daha tempolu ve eğlenceli bir hal alır. Öğrencilerin psikolojik durumu, doğrudan onların Arapça öğrenimlerine yansır. Bazen öğrenciler, aileleri, çevreleri ya da başka etkenlerden dolayı sorunlar yaşayabilirler. Böyle durumlarda öğretmenler, sorunları hemen anlamalı, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini dikkate alarak hareket etmelidirler. Arapça öğretmenleri, öğrencilerinin düşüncelerin ve duygularının farkında olmalıdırlar. Öğrencilerin psikolojik durumu, doğrudan onların Arapça öğrenimlerine yansır. Bazen öğrenciler, aileleri, çevreleri ya da başka etkenlerden dolayı sorunlar yaşayabilirler. Böyle durumlarda öğretmenler, sorunları hemen anlamalı, öğrencilerin duygusal zekalarını dikkate alarak hareket etmelidirler.

Arapça öğretmenleri, öğrencilerin sorunlarını çözebilmeleri için onlara yardımcı olmalıdırlar. Ders kitapları, Arap dili öğretimi ve öğreniminde, yabancı dil öğrencilerinin başarısını etkileyen diğer bir etmendir.

Ders kitapları uygun ve mantıklı bir biçimde seçilmezse, eğitim alanında verimini kaybedebilir. Ders kitabı seçiminde yabancı dil öğretmenleri çok ciddi ve duyarlı olmalıdırlar. Yabancı dil kitapları günümüz dünyasına uygun olmalıdır. Geçerliliğini kaybetmiş konulardan oluşmamalıdır. İlginç, hoş ve güzel konuları içermelidir. Bir şey okurken önemli olan; ne kadar çok bilgi aldığımız değil, bilgi alırken kendimizi nasıl hissettiğimizdir. Arapça öğrencileri, ders kitaplarında gerçek yaşama ilişkin konuları bulmalıdırlar. Arapça ders kitapları öğrencilerin seviyelerine uygun olmalı ve düşüncelerini harekete geçirmelidirler. Aksi takdirde; öğrencilerin Arapça öğrenimlerindeki başarı oranları düşüş gösterebilir.

Arapça öğrenimi başlamadan önce öğretmenler, Arapça öğrenmenin önemini vurgulamalıdır. Çünkü birçok yabancı dil öğrencisi tam olarak bu gerçeğin farkında değildir. Zihinlerinde Arapça öğrenimiyle ilgili bazı endişeler, önyargılar ve sorular olabilir. Öğrenciler aydınlatılmazlarsa, Arapça öğrenimine karşı ilgisiz ya da ders çalışmaya karşı isteksiz olabilirler. Mezun olabilmek için bu dili öğrenmek zorunda olduklarını düşünebilirler. Bu nedenle öğretmenlerin öğrencilerini motive etmeleri ve onları Arapça öğrenmeye hazır hale getirmeleri gerekir.

Tablo 6 Arapça Öğreniminde Stratejiler

-Çalışma ortamı   - Görsel materyallerin azlığı   - Özen eksikliği

Arapça öğrencileri için, çalışma ortamı önemli bir konudur. Arapça öğrenimine motive olabilmeleri için, elverişli ve rahat bir çalışma ortamına ihtiyaçları vardır. Rahat bir ortamda çalışma planı yapmalıdırlar. Çalışma planı hazırlarken, daha fazla kendilerine güvenmeli ve rahatlamış olmalıdırlar. Ancak bu sayede öğrenmeye tam olarak hazır hale gelebilirler.

Arap dili öğretimi ve öğreniminde, görsel materyallerin etkisi oldukça önemlidir. Ancak, öğretimde görsel materyallerin pek kullanılmadığı görülmektedir. Bazı yabancı dil öğretmenleri yabancı dil öğretimi ve öğreniminde görsel materyalleri gereksiz bulabilirler. Görsel malzeme hazırlama ve kullanma eğiliminde olmayabilirler.

Onlara göre; gramer kurallarını ve kelimelerin anlamlarını vermek yeterlidir. Hatta görsel materyalleri kullanmanın, boşa zaman harcamak olduğunu ve yabancı dil öğrencilerinin Arapça öğrenimlerini kolaylaştırabileceğini anlamayabilirler. Görsel materyaller, cümle yapılarını ve kelimeleri öğretirken, öğrencilerin bazı duygularını da harekete geçirerek onların ilgilerini uyandıracak ve algılama düzeylerini yükseltecektir.

Yabancı dil öğretimi ve öğreniminde birçok öğrenci, azim ve dikkat eksikliğinden yakınmaktadır. Arap dili eğitiminde kararlılık, diğer eğitim süreçlerinde de olduğu gibi çok önemli bir noktadır. Kararlılık, Telkin Yöntemi açısından önemli bir konuma sahiptir. Telkin Yönteminin bir parçasıdır. Onsuz Arapça öğreniminde başarıya ulaşmak zordur. Öğretmenler bu düşüncüyü öğrencilerine sürekli olarak vermelidirler. Arapça öğretmenleri, öğrencileri övmeyi ve ödüllendirmeyi de bilmelidirler. Bu tür davranışlar, öğrencilerin ilgisini uyandıracaktır.

Tablo 7 Kendi Kendine Çalışma

- Ders kitapları   - Öğrencilerin davranışları   - Öğrenim ortamı

Yabancı dil ders kitapları, öğrencilerin kendi kendine çalışmalarına elverişli olmalı, Arapça öğreniminde doyurucu nitelikte olmalıdırlar. Aksi takdirde, bu durum öğrencilerde isteksizlik baş gösterebilir ve öğrenciler Arapça'yı eleştirmeye başlayabilirler. Derslerden sıkılabilirler. Öğrencilerin zihinleri, Arapça öğrenim konusunda, karamsar düşüncelerle dolu ise; isteksiz olacaklardır ve çalışmak istemeyeceklerdir. Bu durumda kendilerine güvenlerini yitirebilirler. Sonuçta, günden güne Arapça öğreniminden uzaklaşmaya başlayabilirler. Eğer sınıf geçmek için kendilerini çalışmak zorunda hissedersen, öğrenmeye yoğunlaşamazlar. Arap dili öğretimi ve öğreniminde, yabancı dil öğrencileri, etkin bir şekilde çalışabilmek için, çok iyi bir çalışma ortamına sahip olmalıdırlar. Onların çalışmasını engelleyecek bütün engeller ortadan kaldırılmalıdır. Öğrencilerin Arapça öğrenim ortamları onların duygu ve düşünceleri dikkate alınarak düzenlenmelidir. Arapça öğrenim becerilerini uygulayabilmeleri için onlara fırsatlar tanınmalıdır. Öğrendikleri şeyleri gerçek hayatta uygulayamayacakları duygusuna kapılmalarını engellemek gerekir.

Tablo 8 Sosyal Etkinlikler

- Eğlenceli ve öğretici oyunların eksikliği   - Teknolojik gereçlerin eksikliği   - Sınıflarda yanlış etkinliklerin uygulanması   - Görülmeye değer yerleri gezme etkinliğinin eksikliği

Yabancı dil öğretimi ve öğreniminde oyunlar, hoş ve rahat bir ortam meydana getirmek için yararlıdır.

Öğrencilerin, sıkıldıklarında ya da dikkatleri dağılmaya başladığında, oyunlar sıkıcı ortamın havasını değiştiren ve canlılık getiren etkinliklerdir. Oyunlar, Arapça öğreniminin etkili bir bölümünü oluşturmaktadır.

Yabancı dil öğretmenleri, Arap dili öğretimi ve öğreniminde eğlenceli ve öğretici oyunları kullanmaktan uzak durmamalıdır. Oyunlar çok iyi motive araçlarıdır. Çünkü eğlenceli, ilginç ve bazen de uğraştırıcı şeylerdir. Ayrıca oyunlarda öğrenciler, duygu ve düşüncelerini kullanırlar.

Arapça bilgilerini olduğu kadar, duygularını da ifade ederler. Bu nedenle Arapça öğretmenleri, oyunların Arap dili öğretimindeki etkisini göz ardı etmemelidirler. Sosyal etkinlikler başlığı altındaki diğer bir sorun ise; yabancı dil öğretimi ve öğreniminde teknolojik gereçlerin eksikliğidir. Teknoloji bizlere yeni boyutlar sunar. Arapça öğrenen öğrenciler, televizyon, video, teyp, VCD/DVD oynatıcı ve bilgisayar gibi teknoloji araçlarını kullanarak çalışmak isterler. Bu araçlar sayesinde öğrenciler, farklı duygularla Arapça pratik yapabilme şansı elde edebilirler.

Arapça sınıflarında uygulanan etkinlikler, Arap dili öğretimi ve öğreniminde önemli bir rol oynamaktadır. Yabancı dil öğrencilerinin ihtiyaçlarına uygun olmayan etkinlikler uygulanmamalıdır. Örneğin; cümle yapılarının tekrarlandığı ve ezber gibi yöntemlerin kullanıldığı alıştırmaların çok faydalı olmadığı görülmektedir. Arapça öğrencileri, yapılacak alıştırmalarda, kendi yaratıcılıklarını kullanabilmelidirler.

Öğrenciler, duygularını ve düşüncelerini sınıflardaki etkinliklerde rahatça aktarabilmelidirler. Konuşma becerilerinin uygulanacağı alıştırmalar da yer almalıdır. Bu etkinliklerde, karşılıklı konuşmalar, rol oynamalar, oyunlar, drama, taklit gibi örnekler burada uygulanabilir. Gerçek yaşamla bağlantılı konuşma alıştırmalarında, öğrenciler hem Arapça pratik yaparlar hem de düşüncelerini ifade edebilirler. Duygularını ve düşüncelerini Arapça konuşmalarına katarlar.

Böylece bu süreç daha eğlenceli ve öğrenme açısından daha verimli geçecektir. Yabancı dil öğrencilerinin çoğu, zaman zaman strese ya da bunalıma girebilir. Özellikle bahar ve yaz dönemlerinde öğrencilerin performansı, hava şartlarından dolayı düşüş gösterebilir. Sınıfta sinirlilik hali hissedebilirler. Böyle zamanlarda, eğer yabancı dil öğretmenlerinin imkanları varsa, öğrencileri stresli ortamdan uzaklaştırmak amacıyla gezi turları ayarlayabilirler. Arapça öğrencileri, Arapça öğrenirlerken, öncelikle sahip oldukları psikolojik engelleri ortadan kaldırmalıdır. Bunu yapmazlarsa, Arapça öğrenimlerinde istenilen başarıya ulaşamayabilirler.

3- YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Tez, tarama modelinde bir inceleme çalışmasıdır. Bu incelemeyi de, yapılan kaynak taraması sonucunda elde edilen bilgiler yönlendirmiştir. Çalışmanın amacı doğrultusunda araştırmada izlenen aşamalar şunlardır:

Araştırmada veriler, literatür taramasıyla elde edilmiştir. Literatür taramasında Türkçe, İngilizce ve ilgili yabancı kaynaklardan istifade edilmiştir. Konuyla ilgili yerli ve yabancı kaynaklara, Gazi Üniversitesi Merkez Kütüphanesi ve Bilkent Üniversitesi Kütüphanesi'nde incelemeler yapılarak ulaşılmıştır. Bunların yanı sıra, Yüksek Öğretim Kurumu Tez Merkezi'nde ilgili tezler taranmıştır.

Kaynak taraması sonucunda elde edilen bilgiler, sınıflandırılmış ve ardından yazma aşamasına geçilmiştir. Araştırmada Telkin Yönteminin ilke ve tekniklerinden Arapça eğitim ve öğretiminde kullanılabilir olanlar seçilmiştir.

Bu çalışma, Telkin Yönteminin Arap dili öğretimi ve öğrenimindeki önemini göstermeye çalışmaktadır. Yöntemin kullanılmasıyla, öğrencilerin Arap dili öğrenimlerindeki performanslarının ve başarılarının ne ölçüde artacağı üzerinde durulmaktadır.

3.2. İlgili Araştırmalar

Özdemir, Emine Soley (2006) tarafından yapılan, 'yabancı dil öğretiminde yeni yönelimler' adlı tez çalışmasında, dil öğretiminde yeni yönelimlerin, öğrenciye ve dil öğretimine olan katkısı ele alınmıştır. Bu yönelimlerde öğrencinin konumu ele alınmış, yeni yönelimlerin öğrenciye sağladığı yararları bahsedilmiştir. Günümüzde yaşadığımız hızlı gelişmeler uluslararası ilişkileri yoğunlaştırmıştır. Bunun sonucunda, yabancı dil öğrenme ve öğretme politikaları önem kazanmıştır. Adı geçen çalışmada, dil öğretiminde kullanılan yeni yöntemler incelenmiş ve bu yöntemlerden biri olan Telkin Yöntemine değinilmiştir.

Hengirmen, (1993) tarafından yapılan araştırmaya göre; Telkin Yöntemi Bulgar psikiyatr Lozanov tarafından 1960 sonrası geliştirildi. Yöntem; öğrenciye, öğreneceği yabancı dilin konuşulduğu ortamda geziniyor duygusu vermesi ve sonra öğrencinin kendini anlatması için konuşmasını gerektiren bir öğretim yöntemidir. Telkin Yöntemi, sınıf içi iletişimin rahat ve sakin bir ortamda gerçekleştirilmesi ilkesine dayanır. Bu amaçla, sınıflar rahat bir ortam sağlayacak şekilde düzenlenir.

Öğretme ortamında müzikten yararlanılır. Dersliklerde loş ışık kullanılır. Yerlere halı kaplanmış ve rahat koltuklar yerleştirilmiştir. Bulgar psikiyatr ve eğitimcisi G. Lozanov, bu yöntemde yoga ve ruhbilim verilerinden yararlanmıştır. Yöntem, hızlı bir öğrenmeyi amaçlar. Bu bağlamda; Telkin Yöntemi yabancı dili öğrenecek kişinin gizli kalmış yaratıcı özelliklerini ortaya çıkartmaktadır.

Demirel (2003), ders öncesi, öğrenciye yeni bir kimliğe ve yeni bir isme sahip olduğu telkin edilir. Öğrenilen dildeki günlük konuşmalar müzik eşliğinde verilir. Bu nedenle yöntem mistik bir ortam içerir; çünkü, müzik ve müziksel ritmin öğrenmeye etkisi önemli bir yer tutar. Telkin Yönteminde diyalog önemli bir yer tutar. Diyalog, öğrenciye verilirken ilk etapta tüm diyalog okunur. İkinci etapta ise vurgu ve tanımlara dikkat çekerek, bu defa müzik eşliğinde okunur ve gerekirse anadilde açıklamalarda bulunulur. Üçüncü etapta ise; öğrencilerden yine müzik eşliğinde bu defa gözleri kapalı olarak diyalogu dinleyip, hafızalarında tutmaları istenir. Müziğin kullanımı öğrenciyi rahatlatma amacı taşır.

Öğretmenin öncelikli hedefi öğrencilerin günlük iletişimde kullanmak için yabancı dil öğrenme sürecini kolaylaştırmaktır. Bunu yapmak için de öğrencilerin, öğrenme ortamına taşıdıkları öğrenmeye karşı oluşan engelleri ve onların zihinsel güçleri üzerinde durulması gerekmektedir. Öğretmenin, bir diğer amacı; öğrencilerin, hedef dilde konuşmalarını sağlamak ve bu süreci hızlandırmaktır. Öğretmen, bunu başarabilmek için öğrencilerin zihinsel güçlerini geliştirmeye çalışır. İlk olarak öğrencilerinin bariyerlerini kırmak ister, onları sınıfa getirdikleri problemlerden kurtararak derse hazırlar. Ayrıca; öğretmen, öğrencilerine hissettirmeden bilinçaltı öğretim tekniklerini kullanır. Böylece çeşitli şekillerde öğretme ortamı oluşturur.

Öğrencilerin, her zaman öğrenme ortamında olmaları için alt yapı hazırlar. Telkin yöntemini, bir makine kabul edersek; öğretmen de bu makinenin motorudur. Öğretmen, bu yöntemde kendine oldukça güvenmeli ve bu güveni de öğrencilerine yansıtabilmelidir.

Larsen-Freeman, (1986:78) öğrenciler başarılı olabilmek için, öğretmene saygı ve güven duymalıdır; Çünkü, öğrenciler güvendikleri kişilerden aldıkları ve duydukları bilgilere daha çok güvenirler ve kendilerini güvende hissederler. Kendilerini güvende hissettikleri zaman doğallıkları artar, çekingenlikleri azalır. Yetersizliğimizin nedeni, öğrenmede psikolojik engeller oluşturmamızdır. Yapamayacağımızdan, öğrenme becerimiz sınırlı olduğundan dolayı başarısız olacağımızdan korkarız.

4 -SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Dil öğrenimine ilişkin araştırmalar uzun yıllardır süre gelmektedir. Zaman içinde farklı yaklaşım ve yöntemlerin kullanıldığı yabancı dil eğitim ve öğretimi, günümüzde öğrenciyi merkeze alan yöntemlere ağırlık vermektedir. Yabancı dil öğretiminde kullanılan Telkin Yöntemi ilke ve teknikleri de, öğrenci merkezli öğretim yöntemlerinden biridir.

Telkin Yönteminin amacı; yabancı dil öğrenim sürecinde öğrencilere düşüncelerini söyleyebilmelerine ve kendilerini ifade edebilmelerine yardımcı olmaktır. Yabancı dil öğrenim sürecinde öğrenciler; dil becerilerinin gelişimini önemli ölçüde etkileyen, bazı zorluklarla farkında olmadan karşı karşıya gelirler.

Bu zorluklar, öğrencilerin olumsuz güdülenmesi, kaygı, kendine olan özgüven eksikliği olarak sıralanabilir.

Çalışmada yapılanlar; Telkin Yönteminin açıklanması, Telkin ilke ve tekniklerinin anlatılması, bu ilke ve tekniklerin Arapça öğretim ve öğrenimine uyarlanması, Telkin ilke ve tekniklerine dayalı, Arapça öğretiminde kullanılabilecek örnek etkinliklerin sunulması öğrencileri motive ederek, Arapça öğrenmelerine yardımcı olacak bazı bilgiler ve öneriler sunulmuştur. Öğrenim ve öğretim alanında; motivasyon, iletişim, derslere katılım, öğrenme, empati, öğretmen davranışları, öğretime önem verme, Telkin Yöntemi açısından, yabancı dil öğretimi ve öğrenimi ortamının uygunluğu gibi konular ele alınmıştır. Bunlar, yabancı dil öğrencilerinin başarısını doğrudan etkileyen unsurlardır. Arap dili öğretimi ve öğrenimindeki öğrencilerin başarısızlık nedenleri belirtilmiş ve başarısızlığa neden olan etkenleri gösteren nedenler üzerinde durulmuştur. Bu etkenler; öğretmen, motivasyon, yöntemler, çevre, sosyal etkinlik ve kendi kendine çalışma şeklindedir. Daha sonra bu nedenler açıklanmıştır, ders anlatımının, ders araç-gereçlerinin ve sınıf içi diğer faaliyetler örneklerle açıklanmış öğretmen ve öğrenci iletişimine değinilmiştir. Yabancı dil derslerinde öğretmenin öğrencilerini motive etmesi, cesaretlendirmesi ve Telkin Yöntemi ilkelerini uygulaması halinde yabancı dil derslerini daha verimli kılacağına değinilmiştir.

Telkin Yönteminde öğretmenin öğrencilerini derse hazırlama süreci, onları psikolojik olarak olumlu telkinde bulunarak yabancı dil öğrenimine karşı önyargılarını kırmak için vermiş olduğu telkinler kapsamlı şekilde ifade edilmiştir.

Yabancı dil öğretiminde; öğretmen ve öğrenci kaynaklı eksiklikler örneklerle açıklanmış ve bu eksikliklerin sebeplerine ve sonuçlarına değinilmiştir. Yüksek seviyedeki yabancı dil kaygısının öğrenciler üzerindeki olumsuz etkisine değinilmiş, başarı ve kaygı arasında yaşanan kısır döngüden öğrencileri uzaklaştırabilmek için, öğrencilerin yabancı dil kaygı seviyelerini mümkün olduğunca düşük seviyede tutmaları ve başarılı olmaları için; öğretmen-öğrenci işbirliğinin sağlanmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. Öğrencilerin yabancı dil öğrenme konusunda olumlu düşüncelere sahip olmaları, dersleri sevmeleri ve önemine inanmaları sayesinde başarılı olmalarının mümkün olacağı, öğrencilerin kendilerine güvenmenin, sınıf içi etkinliklere katılmanın, derslere hazırlıklı olmalarının yabancı dili öğrenmelerine fayda sağlayacağı vurgulanmıştır. Sonuç olarak bu çalışmayı inceleyenler;

- Telkin Yöntemi hakkında fikir sahibi olabilir,
- Arapça öğretim ve öğrenimini farklı bir açıdan görme fırsatını yakalayabilirler.

Bundan sonraki çalışmalar için, bu çalışmada sunulan etkinlik önerilerinin Arapça öğretiminde uygulanarak öğrenci ve öğretmenlere faydalı olacağı belirtilmiştir.

Tablo 9 Telkin Yönteminin Olumlu ve Olumsuz Yönleri

	OLUMLU YÖNLERİ	OLUMSUZ YÖNLERİ
1	Telkin Yöntemiyle ders işlenen sınıf, aydınlık ve neşeli olur.	Modern bir sınıf dizayn etmek oldukça masraflıdır
2	Öğretmen öğrencilerle sürekli iletişim halindedir ve öğrencilerini her gün derse motive eder	Öğretmenin öğrencileri her gün derse motive etmesi oldukça güçtür. Çünkü insan psikolojisini etkileyen birçok faktör vardır. Bu faktörler; hastalık, üzücü bir durumla karşılaşma v.b.
3	Öğrenciler kendilerini güvende ve rahatlamış hissedersen, dil öğrenmek için o kadar da çok çabalamayacaklardır. Dil öğrenimi kendiliğinden gelişecektir.	Rahatlamak ve güven dil öğrenmek için tek başına yeterli değildir. Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için çaba ve öğrenme isteğinin yüksek seviyede olması gerekir yoksa öğrenme tam olarak gerçekleşmez

4	Karşılıklı konuşma becerisi üzerinde yoğun olarak durulur	Yabancı dil öğrenme sürecinde dilbilgisi kuralları öğrenilmeden doğru cümleler kurmak oldukça zordur. Öncelikle dilin temel kuralları ve ana hatlarının öğrenilmesi gerekmektedir.
5	Öğretmen öğrencilerin yaptığı hatalara karşı toleranslı olur. Öğretmen yapılan yanlış anında düzeltmek yerine daha sonra doğrusunu kullanıp öğrencilerin doğru formu kendilerinin bulmasını sağlar.	Öğretmen Öğrencilerin yapmış olduğu hataları anında düzeltmesi gerekir yapılan hataların anında düzeltilmesi öğrencinin zihninde yer eder ve aynı hatayı tekrarlamaz. Öğretmenin öğrencinin yapmış olduğu hatayı daha sonra düzeltmesi öğrencinin doğru cevabı bulmasını geciktirebilir.
6	Öğretmenler, öğrencilerin günlük iletişimde kullanacakları hedef dili öğrenme sürecini hızlandırırlar. Bu da öğrencilerin öğrenim sürecinde meydana getirdikleri psikolojik bariyerleri telkinleyerek ortadan kaldırmakla mümkündür.	Öğretmenler öğrencilerini her gün düzenli olarak motive etmeleri oldukça zordur. Çünkü insan psikolojisi her gün aynı seviyede olamaz insanı etkileyen çevresel ve içsel faktörler nedeniyle düzenli olarak bireylerin motive edilmesi kolay değildir.
7	Öğretmen, dersin en başından itibaren tüm sınıfla ve öğrencilerle bireysel olarak etkileşime başlar. Öğretmen, öğrencilere kendilerine her durumda güvenmeleri gerektiğini ve geçmişte yaşadıkları olumsuz deneyimlerden etkilenememeleri gerektiğini vurgular.	Öğretmenin tüm öğrencilerle bireysel olarak ilgilenmesi uzun zaman ister ve dersin verimini düşürür. Öğrencilerin kendilerine her durumda güvenmeleri oldukça zordur. Çünkü bilgi sahibi olmadıkları bir konuda kendilerine güvenmeleri bir anlam ifade etmez.

8	Telkin Yönteminde öne çıkan düşünce, severek ve isteyerek çalışmaktır. Çünkü sevgisiz başarı olmaz. Verimli ve etkili çalışmanın ilk ve en önemli koşulu sevmektir. Severek çalışan kolay öğrenir, sıkılmaz, kaygı ve strese kapılmaz çalışmaktan bıkmaz ve başarıya her zaman yakındır.	Bazen severek ve isteyerek çalışsak bile istediğimiz sonucu elde edemeyebiliriz. Çünkü çevresel ve içsel faktörler nedeniyle istediğimiz başarıyı elde etmemiz mümkün olmaz.
9	Telkin Yöntemi, kalabalık olmayan sınıflar için ideal olan bir dil öğretim yöntemidir. Stresin ve kaygının en aza indirgenmesi, bu sayede hata yapma korkusundan kurtulan öğrencinin, farkında bile olmadığı öğrenme potansiyelini keşfetmesi esastır.	Günümüzde kalabalık olmayan sınıflar çoğunlukla özel kurslarda ve özel okullarda bulunmaktadır. Bunun dışında kalabalık olmayan sınıflar oluşturmak oldukça masraflıdır.
10	Bu yöntem öğrencinin cesaret ve motivasyonunu üst seviyelere taşır. Öğrenci birey olarak ele alınır. Her öğrencinin özel olduğu ve başarabileceği düşüncesi telkin edilir. Hata yapmanın, korkulacak bir durum olmadığı, hata yapılarak doğru cevaba ulaşılabileceği vurgulanır.	Öğrenmenin gerçekleşmesi için cesaret ve motivasyon tek başına yeterli değildir. Bunların yanında çaba ve azim gereklidir. Ayrıca öğrenmenin gerçekleşmesi için araştırma yapılması gereklidir.

4.2. Öneriler

- Yabancı bir dili öğrenmenin en önemli şartlarından biri; öğrencinin o dili öğrenmeye ilgili ve istekli olmasıdır. Aksi halde öğrenme sürecinde sorunlar ortaya çıkacaktır. Bu yüzden, öğrenciye yabancı bir dil öğrenmenin önemi ve gerekliliği açık ve anlaşılır bir dille anlatılmalı, öğrencide o dile karşı bir merak ve öğrenme isteği uyandırılmalıdır. Öğrencilere, yabancı dil dersinin amaçları ve derslerde kullanılacak yöntem ve teknikler hakkında bilgi verilmelidir. Arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle ve çevresindeki yabancı dil bilen diğer insanlarla iletişim kurma cesareti verilmelidir.

- Öğrencilere, yabancı dil derslerine nasıl çalışmaları gerektiği anlatılmalı ve öğrenciler motive edilmeli ve cesaretlendirilmelidir. Okullarda yabancı dil öğretimine uygun olarak donatılmış, kalabalık olmayan, özel dil sınıfları açılmalıdır.
- Görsel işitsel araçlar yeterli bir şekilde okullarımızda bulunmalı ve amaca uygun olarak kullanılmalıdır. Öğrencilere, öğrendiklerini uygulayacak ortamlar yaratılmalıdır. Örneğin; öğrencinin ders saatleri dışında, dil öğrenimini geliştirecek çalışmalar yapabileceği özel bir oda oluşturulabilir. Öğrenci, bu odada bilgisayar kullanabilir, Arapça film izleyebilir, müzik dinleyebilir, seviyesine uygun gazete, kitap ve dergi okuyabilir. Anadilinde yeterli düzeyde başarılı olamayan bir öğrencinin, yabancı bir dili kolay öğrenemeyeceği muhakkaktır. Bunun için gerek anadil, gerekse yabancı dil dersi için, ilköğretimden yükseköğretime kadar bütünlük sağlayıcı ve birbirini destekleyici, çağdaş dil öğretimi yöntemlerinin ve dilbilim kurallarının kullanıldığı bir öğretim programı hazırlanıp, uygulanmalıdır. Ayrıca; programda, yabancı dil dersinin amaçları açık ve net bir biçimde yazılmalıdır.
- Yabancı dil öğretimi için, son yıllarda geliştirilen öğretim yöntemlerinde; öğretmen, yol gösteren, sınıf içinde öğrencinin dikkatini canlı tutmaya çalışan ve etkinlikleri planlayan kişidir. Öğrencinin, yabancı dil öğrenimiyle ilgili olarak en çok etkileşimde bulunduğu kişi öğretmendir. Öğretmenin bunu iyi kullanması gerekmektedir. Öğrenciye, öğretilecek olan dil, ait olduğu kültürle birlikte, öğrencide herhangi bir olumsuz görüş ya da tutum oluşturmayacak şekilde sunulmalıdır. Bunun için, öğretmenin öğreteceği yabancı dile hakim olması ve öğretim süresince hangi yöntemleri kullanacağını önceden planlaması gerekmektedir.
- Öğretmenin hangi becerilere öncelik vermesi gerektiğini öğretimin hedefleri belirlemektedir. Öğretim hedeflerine göre dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerinden hangilerinin öncelikle kazandırılması gerekiyorsa, onlara uygun yöntemler kullanılmalıdır. Yabancı dil öğretmenlerine her hangi bir yöntemin dayatılması yerine, öğretim amaçları doğrultusunda sağlam yöntem bilgisi verilmeli ve böylece onların kendi koşullarıyla tutarlı yöntemsel uygulamaları

yapabilmelerini mümkün kılacak düzeyde bilgi ve becerilerle donatılmaları sağlanmalıdır.

- Öğretmen iletişime ve yeniliklere açık olmalıdır. Öğrencinin başarısını yalnızca yazılı sınavlardan aldığı nota dayandırmamalıdır. Her öğrencinin bireysel ilerlemesini de dikkate almalı, sözlü ifadelerde yapılan ufak tefek hataları hoş görmelidir. Öğretmen, dersin her aşamasında, öğrencilerin öğrenme düzeylerini sorgulamalıdır.
- Yabancı dil derslerinin, anadille işlenmesi, dilin gerçek işlevini yitirmesine ve öğrencilerin dersten bıkmalarına neden olmaktadır. Bu yüzden öğretmen, ders yılı başından itibaren tutarlı bir şekilde, öğrenci düzeylerine uygun bir yabancı dil kullanmalıdır. Öğrencilerin, derslerde anadillerinde konuşmaları önlenmelidir. Öğretmenler, çeşitli dönemlerde hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılarak, alanlarıyla ilgili gelişme ve yeniliklerden haberdar edilmeli, çeşitli yayın ve dokümanlarla desteklenmelidir.
- Yabancı dil öğretimi için çağdaş dil öğretim yöntemlerine uygun, öğrencinin ilgisini çekecek konuları anlaşılır bir ders kitabı kullanılmalıdır. Sınıf içi etkinliklerde, sözel iletişimin eksikliklerinin giderilmesi ve öğrencilerin öğrendikleri dili daha çok hatırlayabilmeleri için, görsel ve işitsel araçlar en etkili ders araç ve gereçleridir. Başarılı bir yabancı dil öğretimi için; dersler, konulara ve öğretim yöntemine uygun görsel ve işitsel araçlarla mümkün olduğunca çok desteklenmelidir.
- Öğretmenler, ders içi ve ders dışı faaliyetlerde kendilerini öğrencilerin yerine koymalı, onların duygu ve düşüncelerini doğru algılamalı, davranışlarını onların penceresinden bakarak yönlendirmelidirler. Konuşma becerisinin kazandırılmasında öğretmen, öğrencisinin rolüne girmek suretiyle onun bilişsel ve duygusal alanda neler düşünüp hissettiğini anlamak ve anlayıp hissettiklerini öğrencisine yönlendirmekle kendini sorumlu hissetmelidir. Bunu yaparken, öğrenciye verilecek kendini ifade edebilme fırsatı, mutlaka olumlu pekiştireçler ve güdüleme ile desteklenmelidir.

- Öğretmen, öğrencisini sadece yanıtlamak için değil, onu anlamak amacı ile dinlemeli ve onu anladığını ona ifade etmelidir. Bu amaçla; öğrencinin, öğretmene olan güveni artacak ve kendisine değer verildiğini fark edecektir. Yabancı dil becerisini kazandırma maksadıyla, metinler günlük yaşamdan seçilen diyaloglardan oluşmalı, grup ve eşli çalışmalara olanak verilmeli, tartışma ortamı sağlamalı, öğrenciyi sınıf içinde etkin olmaya sevk etmelidir. Sınıf içi çalışmalarda; öğretmen, öğrencilerin cesaretini kırarak yaklaşımlardan uzak durmalı, öğrencilere olumlu yönde telkinlerde bulunmalı ve onları cesaretlendirmelidir. Öğrencilerde, özgüveni ve kendilerini ifade edebilme gücünü tam olarak tesis etmeden, onları sınıf ortamında tahtanın önüne dikip, arkadaşlarının gözü önünde, ısrarcı bir tavırla konuşmaya zorlamak onlarda iletişim engeli oluşturabilir.
- Öğretmenin ders içi ve ders dışı yaklaşımlarda; öğretmenlik mesleği ve pedagojik yaklaşım değerlerini büyük ustalıkla kullanması gerekmektedir. Amaç kendini ifade edebilen bireyler yetiştirmektir.

KAYNAKÇA

Abramovitz, M. (2001). **What's Your Emotional IQ?** Current Health. USA. Teacher's Edition.

Atabek, E. (2000). **Bizim Duygusal Zekamız**, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

Atkinson, R. (1968). **The Psychology of Learning and Motivation**, (Vol 2), New York Academic Press.

Allport, G. (1955). **Becoming Basic Considerations for a Psychology of Personality**, New Haven, Yale University Pres.

Breen, M. and Candlin, C. N. (1980). **The Essentials of a Communicative Curriculum in Language Teaching**, Applied Linguistics.

Brown, D. H. (1994). **Principles of Language Learning and Teaching**, N.J. Englewood Cliffs, Prentice Hall.

Brown, D.H. (2000). **Principles of Language Learning and Teaching**, New York, Longman (Genişletilmiş baskı)

Demirel. O.(2003). **Eğitim Sözlüğü**, Pegema Yayıncılık, Ankara.

Dupont, H. (1994). **Emotional Development, Theory and Applications**. Wesport: Pragager.

Çakır, C. (1999). **Higher IQ May Not Always Mean Hierarchy**, Gazi ELT Conference Proceedings. Ankara

Carter, R. (2001). **Teaching English to Speakers of Other Languages**. Cambridge: Cambridge University Press.

Celce .M. (1991). **Teaching English As a Second or Foreign Language**, Heinle&Heinle Publishers: 3.

- Eiser, R.J. (1986). **Social Psychology**, Cambridge, Cambridge University Pres.
- El-Hûlî, M. A. (2000). **Arapça Öğretim Metotları**, Arapça'dan Çeviren: Cihaner Akçay. Ankara: Bizim Büro Yayın Dağıtım.
- Freeman and Larsen, D. (1986). **Techniques and Principles in Language Teaching**, England.
- Heyde, A. (1979). **The relationship between self-esteem and oral production of a second language**, University of Michigan
- Hengirmen, M. (1993). **Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri**, Ankara, Engin Yayınevi
- Gage, N.L. & Berliner D.J. (1979). **Educational Psychology**, Chicago, Rand McNelly,
- Gibbs, N. (1995). **The EQ Factor**, USA. Time Magazine
- Goleman, D. (2002). **Duygusal Zeka**, Varlık Yayınları. İstanbul.
- Hyson, M.C. (1994). **The Emotional Development of Young Children**. Teachers College Pres. New York
- Kolb, D.A. (1984). **Experiential Learning: Experiences as the Source of Learning and Development**, Englewood Cliffs, N.J. Prentice Hall.
- Knowles, L. (1982). **Teaching and Reading**, National Council on Industrial Language Training. London
- Larsen-Freeman, L.D.(1986).**Techniques and Principles in Language Teaching**, Hong Kong.
- Lozanov, G. (1978). **Suggestology and Outlines of Suggestopedia**, New York: **Gordon & Breach Science Publishers**. In Cook, V. (Ed.). Second language learning and language teaching. London. Hodder Headline Group (Genişletilmiş baskı)
- Lozanov, G. (1978). **Suggestology and Outlines of Suggestopedy**, Philadelphia, Gordon & Breach
- Maxwell J.C. (1998). **Başarı Yolculuğu**, Sistem Yayıncılık. İstanbul.

Donough Mc. S. (1981). **Psychology in Foreign Language Teaching**, Unwin Hyman
London

Morris, W.M. (1979). **Extroversion and Introversion**, An Interactional Perspective,
New York, Halsted Pres

Özdemir, E. S. (2006). **Yabancı Dil Öğretiminde Yeni Yönelimler**, Çukurova
Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Fransız Dili Eğitimi Anabilim Dalı, Yüksek
Lisans Tezi

Ostrander, S.(1998). **Süper Öğrenme**, Altın Kitaplar Yayınevi. İstanbul.

Rivers, W.M. (1981). **Teaching Foreign Language Skills**, Chicago, The University of
Chicago Pres.

Rovenger, J. (2000). **Fostering Emotional Intelligence**, USA School Library Journal.

Scovel, T. (1988). **Issues in Second Language Acquisition**, New York, New Burry
House Publishers.

Tanner, D. (1980). **Curriculum Development Theory into Practice**, New York: Mac
Millan.